

DRAUGAS

LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWS

ANTRADIENIS – TUESDAY, RUGSĖJO – SEPTEMBER 15, 2015 • Vol. CVI Nr. 108 Kaina 1 dol.

PERIODICALS

NEWSPAPER – DO NOT DELAY – Date Mailed 09-14-2015

ŠIAME NUMERYJE:

Daugiau galimybių
veiklai – 3 psl.

Istoriografijos drama – 8 psl.

DRAUGAS

Mano laikraštis
nuolatinis,
patikimas,
mus rišantis.

Jungtinių Tautų prezidentė dr. A. Rodriguez Fernandez (v.) įteikė Taikos vėliavą Seimo pirmininkei L. Graužinienei (k.).

Olgos Posaškovos nuotraukos

Lietuva – Taikos respublika

Rugsėjo 10 dieną Vilniuje, Seimo rūmuose Tarptautinio Taikos vėliavos komiteto prie Jungtinių Tautų (JT) prezidentė dr. Alicia Rodriguez Fernandez įteikė Seimo pirmininkei Loretai Graužinienei Taikos vėliavą ir paskelbė Lietuvą Taikos Respublika.

Taikos vėliavą dr. A. Rodriguez mūsų valstybei įteikė įvertinusi Lietuvos indėlį skleidžiant Taikos kultūrą, įteisinus balandžio 15-ąją kaip Pasaulio kultūros dieną. Tarptautinio Taikos vėliavos komiteto prie JT koordinatorės Lietuvoje dr. Auksės Narvilienės teigimu, Lietuva yra pirmoji valstybė pasaulyje, kuriai suteiktas Taikos Respublikos vardas.

Priimdama Taikos vėliavą Seimo pirmininkė sakė: „Taika – tai amžina vertybė visais laikais ir visuose pasaulio žemynuose. Tai santykiai, kai nėra karo ir kivirčių. Deja, kaip rodo istorija ir dabartinė sudėtinga geopolitinė situacija – žmonija to neišvengia. Taika neatsiejama nuo asmeninės kiekvieno iš mūsų atsakomybės, vertybių suvokimo, pasaulėžiūros ir sprendimų pasirinkimo“. – 6 psl.

Naujoji NLAHF laida

LR garbės konsulas Jonas Prunskis, LR gen. konsulas Marijus Gudynas, Ann Jillian, Jon Platakis, Arnoldas Voketaitis ir Vyto Ruginis.

Jono Kuprio nuotr.

Rugsėjo 12 dieną Pasaulio lietuvių centre Lemonte į Amerikos lietuvių šlovės muziejų (National Lithuanian American Hall of Fame) buvo „iššventinti“ nauji nariai: Hollywoodo žvaigždė Ann Jillian, žymus operos solistas Arnoldas Voketaitis ir aktorius Vyto Ruginis. Garsieji lietuviai pokylio metu buvo pagerbti ir apdovanoti National Lithuanian American Hall of Fame žymeniu, įvertinančiu jų veiklą. Vakaro programą vede Jon Platakis, o meninę dalį atliko Aldegunda ir Kęstutis Stančiauskas su grupe „Streetdancer“.

Lengviau yra nupinti vainiką, negu rasti jo vertą galvą. – J. W. Goethe

Esu vieningos, stiprios Europos Sąjungos šalininkas. Džiaugiuosi, kad Lietuva – ES narė. Balsavau už narystę ES. Briuseliui ir Strasbūrai esu dėkingas už Lietuvai suteiktą finansinę paramą. Visuomet karštai kritikavau ES skeptikus. Sutinku, jog vardan europietiško solidarumo privalu paklusti kai kurioms bendro elgesio taisyklėms. Susibūrus į kolektyvą, kitaip neįmanoma: kai ko atsisakau aš, kai ko atsisako mano kaimynas.

Tačiau šiandien – ne apie ES privalumus. Esama akimirų, kai imu nebesuprasti Europos. Vis dažniau pastebiu, kaip ES vadovai nesilaiko duoto žodžio, taiko dvigubus standartus, išduoda savo prigimtį ir kilmę. Deja, tokių akimirų – vis daugiau.

Tik nereikia priekaištauti, esą tokiais straipsniais galbūt pasinaudos agresyviosios Rusijos propagandistai. Galbūt ir pasinaudos. Bet kritikuoju ne todėl, kad norėčiau pakenkti. Noriu padėti. Kaip ir žinomas Didžiosios Britanijos specialiųjų tarnybų žinovas, knygų apie šnipų karus autorius Edward Lucas. Rusijos dezinformacijos specialistai jo išvalgas jau panaudojo savanaudiškiems tikslams. Sudėjo krūvon kritiškas E. Lucas mintis apie Europą ir rusų kalba išleido ES peikiantį veikalą. Tegul Rusijos piliečiai mato, kaip patys europiečiai koneveikia savus. Štai koks dabartinės Rusijos cinizmas. Bet ar tai reiškia, jog E. Lucas nereikėjo kalbėti apie europietiškas klaidas?

Liūdna, kad ES Konstitucijoje krikščionybė neįvardinta kaip europietiškos civilizacijos pagrindas. Krikščioniškasias vertybes branginti reikia dar ir todėl, kad būtent jos išskiria Europą nuo kitų civilizacijų. Atmetus krikščioniškasias vertybes nebelieka pačios Europos.

Pasijutau įskaudintas ir tuomet, kai mano europietiškame pase bei europietiškoje tapatybės kortelėje nebeliko tautybę nurodančios skilties. Net žiaurios sovietinės diktatūros metais rusiškame pase buvo skiltis, nurodanti lietuvišką mano kilmę. Nejaugi ne tik Blogio imperija, bet ir demokratinė, civilizuota Europa turi slapčių užmačių – siekia mus asimiliuoti, paversti „šiais sau europiečiais“?

Europos Sąjunga pavojingai elgiasi, kai dievina „žmogaus teises“, o „tautos teises“ – ignoruoja. Briuselio ir Strasbūro politikai turėtų suvokti, jog šios dvi teisės ne visuomet sutampa. Europa privalo matyti, jog esama situacijų, kai „tautos teisė“ – aukščiau „žmogaus teisių“.

Man nepatinka ir duoto žodžio nesilaikanti Europa. Pavyzdžiui, Rusijai po Antrojo pasaulinio karo valdyti Mažąją Lietuvą leista tik laikinai. Tokią teisę Kremlius seniai prarado. Bet Europa pamiršo savus įsipareigojimus, kitaip sakant, nebesilaiko duoto žodžio, ir tokiu būdu privertė Baltijos valstybes gyventi iki dantų ginkluotos Kaliningrado srities pašonėje.

Man nepatinka Didžiosios Britanijos premjeras David Cameron. Nepatinka, nes jis viešai melavo. Tiek britų, tiek lietuvių spauda cituoja jo žodžius: „Didžioji Britanija – dorovinga šalis, todėl britai laikysis savo moralinių įsipareigojimų iš Afrikos ir Rytimųjų Rytų plūstantiems pabėgėliams“. Deja, Anglija nesilaiko kur kas svarbesnių įsipareigojimų. Omenyje turiu Ukrainai duotus politinius įsipareigojimus. Vos prieš du dešimtmečius oficialusis Londonas viešai garantavo, jog užtikrins Ukrainos teritorinį vientisumą, jei ukrainiečiai mainais už tai atsisakys atominio ginklo. Ukrainiečiai patikėjo ir kas iš to išėjo?

Man nesimpatiški ir Vokietijos bei Prancūzijos vadovai. Čia įžvelgiu dvi bėdas. Pirma, Berlynas ir Paryžius jau daug sykių išdavė europietiško solidarumo principus. Ne tik Lietuva pageidavo stabdyti rusiškus dujotiekius, bet Berlynas mūsų nepaisė. Lietuvai buvo nenaudingas Prancūzijos siekis ap-

Akimirkos, kada nebesuprantu Europos

GINTARAS VISOCKAS

ginkluoti Rusiją lėktuvnešiais. Bet Paryžiui nerūpėjo solidarizuotis su Baltijos valstybėmis.

O ir dabar Vokietijos bei ir Prancūzijos pastangos sutramdyti agresyviąją Rusiją nelabai primena Ukrainos gelbėjimą. Šitai sakdamas remiuosi prof. Vytauto Ladsbergio mintimis, išdėstytomis „Lietuvos ryto“ televizijoje, bei buvusio VSD vadovo Mečio Laurinkaus išvalgomis tinklalapyje Irytas.lt. Buvęs Lietuvos saugumo vadovas M. Laurinkus straipsnyje „Žingsnis po žingsnio – skilusios ir žlugusios Ukrainos link“ pastebi, jog vienintelis V. Landsbergis teisingai komentavo Ukrainos Konstitucijos pakeitimų esmę. Tai primena kapituliaciją. Kas prievartauja Ukrainą pakeisti Konstituciją, kur būtų įvardintas specialus neva ginčytinų teritorijų statusas? Prievartauja ne tik Rusija, prievartauja ir didžiosios Europos valstybės.

Todėl didžiųjų ES šalių politikai vis labiau panašūs į dvigubus agentus: viena ranka neva talkina europietišką kelią pasirinkusiems ukrainiečiams, kita ranka žaidžia pagal Rusijos primestas intrigas.

Esama ir dar vieno svaraus argumento. Nei Paryžius, nei Berlynas neturi teisės versti mus elgtis savizudiškai, neprotingai – srėbti būtent jų sukurtą chaosą. Aš nenoriu, kad lietuvių tautą ištiktų prūsų likimas, nenoriu, kad mes savo žemėje taptume tautine mažuma. ES biurokratai privalo gerbti ne tik

gėjų, ne tik vienalyčių santuokų šalininkų, bet ir mažų tautų, bijančių prūsų likimo, teises.

Tokių, kurie baiminasi, jog Berlyno ir Paryžiaus brukamas kelias ilgainiui Lietuvą paliks be lietuvių, – dar daug.

Seimo narė Agnė Bilotaitė mano, jog „planas visoms ES šalims pasidalinti atplūdusių pabėgėlių srautą nėra joks sprendimas“. Labai teisingai pastebėta – Europa negali išgelbėti visos Afrikos ir Azijos (delfi.lt).

Migracijos ekspertas Dainius Paukštė teigia: Europai iškilo pavojus paskęsti geopolitinėje maišalynėje (paukste.lt). Argi ekspertas sako netiesą?

Politologas Vytautas Sinica įsitikinęs: „masinė imigracija yra kultūrinė ir ekonominė grėsmė, o visų plūstančių pabėgėlių priėmimas – jokia Europos ‘pareiga sau ir žmonijai’“. Tinklalapyje delfi.lt jis dar teigė, jog Prancūzijoje dėl didelio migrantų antplūdžio jau esama 750 zonų, kuriose negalioja prancūziški įstatymai. Švedijoje vietų, kur viešpatauja ne švediškai, o atvykusiųjų įstatymai, – per pusę šimto. Argi gerai, kai Europoje tiek daug vietų, kuriose negalioja europietiška teisė? Kodėl dar ir mažytė Lietuva privalo turėti teritoriją, kuriose negalioja europietiška teisė?

Jei ES – demokratiška struktūra, leiskite mums bent pasvajoti apie Europą, neturinčią nekontroliuojamų zonų. Atrodo, kad tik tiek mums šiandien ir belikę.

Deja, 15min.lt tinklalapio apžvalgininkas Paulius Gritėnas mano, jog tokie svajotojai demonstruoja neišmanymą bei panieką kitų kultūrų ar religijų atstovams, serga sovietinio mokymo įkalto ir vis dar neišplėstu rasizmu...

Koks įžvalgumas, reikalo išmanymas!

Lietuva laikosi „skeptiškos nuomonės“ dėl migrantų kvotų

Lietuva laikosi skeptiškos nuomonės dėl Briuselio siūlomos privalomos migrantų kvotų sistemos, pirmadienį pareiškė vidaus reikalų ministras Saulius Skvernelis, paraginęs sutelkti dėmesį sienų apsaugai bei teisės į prieglobstį neturinčių migrantų grąžinimui.

„Sveikiname daugumą Europos Komisijos pasiūlytų priemonių, kuriomis siekiama suvaldyti vadinamąją migrantų krizę, tačiau laikomės skeptiškos nuomonės dėl Europos Komisijos siūlomo perkėlimo mechanizmo sukūrimo“, – pranešime spaudai teigė ministras.

Tokią poziciją ministerija išplatino prieš prasidedant ES vidaus reikalų ministrų susitikimui Briuselyje, kur bus tariamasi dėl daugiau kaip pusantro šimto tūkstančių migrantų paskirstymo po valstybes nares ir nuolatinės kvotų sistemos sukūrimo.

S. Skvernelio teigimu, „kiekviena krizė yra išskirtinė ir jos sprendimo būdai negali būti vienodi ar šabloniški“, o „prieš pradedant diskusijas dėl mechanizmų pirmiausiai būtina įvertinti jau sutartų laikinų priemonių poveikį ir efektyvumą“.

Privalomų kvotų sistemą tvirtai remia Vokietija, kuri dėl migrantų antplūdžio sekmadienį įvedė sienų kontrolę. Vidurio ir Rytų Europos šalys jai nepritaria, teigdamos, kad kvotos problemos neišspręs, o tik paskatins imigraciją.

Anot S. Skvernelio, sprendžiant migrantų krizę „ypač didelis dėmesys turi būti skiriamas efektyviai išorinių ES sienų apsaugai, grąžinimo mechanizmo

S. Skvernelis

T. Bauro nuotr.

tobulinimui, kitoms priemonėms“.

Praėjusią savaitę Europos Komisija pasiūlė valstybėms narėms per dvejus metus paskirstyti 160 tūkst. pabėgėlių iš Vengrijos, Graikijos ir Italijos. Lietuvai pagal šią schemą numatoma priimti 1105 pabėgėlius. Lietuvos Vyriausybė patvirtino šį pasiūlymą, bet pabrėžė, kad pabėgėliai turi būti priimami savanoriškumo pagrindu.

Nepavykus susitarti vidaus reikalų ministrams, dėl migrantų krizės dar šį mėnesį gali būti šaukiamas ES viršūnių susitikimas.

BNS

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWSPAPER

Published on Tuesday, Thursday and Saturday
except legal Holidays, Jan. 2nd, and Dec. 26th by

the Lithuanian Catholic Press Society,
4545 W. 63rd Str., Chicago, IL 60629-5532.

Tel.: 773-585-9500. Fax.: 773-585-8284

Periodical class postage paid at Chicago, IL
and additional mailing offices.

Subscription Rates: \$150.00.

GARBĖS PRENUMERATA \$250.00

JAV – metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00

Pirma klase: kasdien – \$340.00 • visos savaitės \$240.00

Kanadoje (USD): – metams \$390.00 • 1/2 metų \$210.00 • 3 mėn. \$110.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis oro paštu – metams \$615.00 • 1/2 metų \$315.00

Į Lietuvą reguliariu paštu – metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA

JAV – metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00 • 3 mėn. \$48.00

Kanadoje (USD) – metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00 • 3 mėn. \$75.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis: oro paštu – metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00
Į Lietuvą reguliariu paštu – metams \$70.00

Mažindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiuočiame.

„Draugo“ prenumerata yra mokama iš anksto.

Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
Redakcija dirba kasdien, nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.

Vyriausioji redaktorė –

Ramunė Lapas

vyr.redaktore@gmail.com

Kultūrinio šeštadieninio priedo redaktorė –

Renata Šerelytė

rainbow.vilnius@gmail.com

Redakcija už skelbimų turinį ir kalbą neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos gavus prašymą, ką nors skelbti. Redakcija straipsnius taisy savo nuožiūra. Nenaudotų straipsnių nesaugoja. Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

Administracijos el. paštas:

skelbimai@draugas.org

administracija@draugas.org

Didesnės patalpos – daugiau galimybių veiklai

RAIMUNDAS MARIUS LAPAS

Pernai atšventėme Lietuvos Respublikos (LR) generalinio konsulato įsteigimo Čikagoje garbingą 90-mečio jubiliejų – taigi, nueitas ilgas kelias. Pačioje pradžioje (kaip, beje, ir šiandien) vienas iš konsulato veiklos prioritetų, be konsulinės veiklos, buvo dvišaliai Lietuvos ir JAV ekonominiai klausimai bei Lietuvos eksporto skatinimas. Itin nelengva misija teko pirmiesiems konsulams Povilui Žadeikiui ir Antanui Kalvaičiui. Jaunos Lietuvos valstybės kūrimosi pradžioje produkcija dar nelabai galėjo konkuruoti su Vakarų šalių gaminiais: būtent konsulams teko ieškoti nišų JAV rinkose. Labai trumpai konsulo pareigas ėjo dr. Mikas Bagdonas, atsiųstas iš pasiuntinybės Washington, DC. Ryški asmenybė anuometinėje Lietuvos diplomatinėje tarnyboje buvo dr. Petras Daužvardis. Jis Lietuvos konsulu Čikagoje išbuvo daugiau nei tris dešimtmečius. Savo atsidavimu diplomatinei tarnybai, aktyvumu ir nuolatiniu Lietuvos klausimo kėlimu įvairiuose renginiuose bei minėjimuose dr. Petras Daužvardis pelnė Čikagoje diplomatinio korpuso, akademinės visuomenės didelę pagarbą ir įvertinimą. 1961 m. Lietuvos konsulatas gavo generalinio konsulato statusą. Mirus paskutiniam karjeros diplomatui dr. Petrui Daužvardžiui, 1971 m. konsulatas tapo garbės konsulatu. Nepriklausomos Lietuvos labui dirbę garbės konsulai Juzė Daužvardienė ir Vaclovas Kleiza ir toliau aktyviai stovėjo diplomatinės tarnybos sargyboje: skleidė lietuviškąsias tradicijas ir papročius, siekė kuo plačiau informuoti visuomenę apie Baltijos šalių okupaciją, atsakingai ėjo Lietuvos atstovų Čikagoje pareigas.

Atkūrus Lietuvos nepriklausomybę, 1998 m. vėl buvo įsteigtas Lietuvos generalinis konsulatas. Lietuvos Respublikos generaliniu konsulu buvo paskirtas Giedrius Apuokas. Konsulato veikla buvo apibrėžta konsuline (vizų išdavimas, pilietybės, konsulinės pagalbos ir kiti klausimai) ir ekonomine (investicijų į Lietuvą skatinimas, ryšių su verslo struktūromis palaikymas ir t.t.) sritimis. Šiandien generalinio konsulo kabinete yra šešios istorinės relikvijos, menančios visą konsulato veiklos istoriją: Lietuvos konsulato Čikagoje iškaba, egzekvatūra, kurią 1924 m. pasirašė tuometinis JAV prezidentas Calvin Coolidge, konsulato atidarymo aktas, atidarymo dalyvių nuotrauka, konsulato antspaudas ir puikiai išsilaikęs generalinio konsulo darbo stalas, prie kurio dar 1924 nusifotografavo konsulato atidarymo dalyviai.

Vis dar yra purkštaujančių, kodėl LR generalinis konsulatas neįsikuria ten, kur gyvena dauguma lietuvių – minimas Marquette Parko rajonas (kuriam, beje, dabar tik vos 5 proc. gyventojų tėra baltaodžiai), Lemontas... Ko gero, tai pigios aistros be rimtesnio pagrindo? Juk iki 1963-ųjų Lietuvos konsulatas veikė Čikagos miesto centre: 608 South LaSalle (1924–1930), 201 North Wells (1930–1935), 100 East Bellevue (1935 – 1953), 30 North LaSalle (1953 – 1963). Atgal į miesto centrą vėl sugrįžo jau atkurtos nepriklausomybės laikais – 1999 m. (211 East Ontario). Šią vasarą „lagaminų našta“ dar kartą užgulė generalinio konsulo pečius. Tačiau tvirto stoto Marijus Gudynas nepabūgo konsulato perkėlimo į naujas patalpas. Šiandien mes džiaugiamės naujomis savo diplomatinės atstovybės patalpomis prestižiniame pastate pačiame Čikagos centre! Nepaisant įtemptos dienotvarkės, įkurtuvių proga konsulas **Marijus Gudynas** mielai sutiko atsakyti į „Draugo“ klausimus.

– LR generalinio konsulato Čikagoje pranešime tvirtinama, jog pastatas Ontario gatvėje nebeatitiko diplomatinei atstovybei keliamų reikalavimų ir kraustotės kitur. Tačiau vis tik jame išbuvote net 17 metų – kodėl taip ilgai? Ar nebuvę galimybių anksčiau įsikurti pastatuose, kuriuose dirba ir kitų valstijų konsulatai?

– Pirmiausia noriu pažymėti, kad buvusios generalinio konsulato patalpos Ontario gatvėje, į kurias įsikelta 1999 metais, atitiko to meto atkurtos nepriklausomos Lietuvos galimybes ir tenkino svarbiausius to laikotarpio Lietuvos diplomatinės veiklos poreikius. Pastate, kuriame buvome įsikūrę, veikė Danijos ir Graikijos prekybos atstovybės, nemažai JAV įmonių, biurų. Valstybei tuo metu buvo svarbu išlaikyti taurių ryšių su JAV gyvenančiais lietuviais, kurie padėjo iškovoti ir įtvirtinti Lietuvos nepriklausomybę, plėsti konsulinių paslaugų teikimą ir išvystyti kitas valstybės diplomatijoje svarbias veiklos sritis, tokias kaip ekonomika, švietimas, kultūra, viešoji diplomatija ir pan. Lietuvai integruojantis į ES ir NATO bei

tyviai plėtoti su tiesiogine ligoninės veikla susijusios funkcijos. Pasikeitus pastato savininkams ir paskirčiai, diplomatinės įstaigos darbo sąlygos jame tapo sudėtingesnės. Sprendimas generalinį konsulatą iškelti į naujas patalpas priimtas pasibaigus patalpų nuomos sutarčiai.

– Kodėl pasirinkta įsikurti būtent NBC Tower pastate? Ar sprendimą įtakojo ten jau įsikūrusių diplomatinė įstaigų kaimynystė? Beje, ar yra kitas pastatas Čikagos centre, kuriame yra daugiau veikiančių konsulatų

– Diplomatinė atstovybių darbo specifika ir patalpoms keliami reikalavimai skiriasi nuo reikalavimų, taikomų verslo ar kitokių įstaigų bei institucijų patalpoms. Diplomatinė atstovybių veiklą reglamentuojanti Vienos konvencija šioms patalpoms suteikia ypatingą užsienio Valstybės jurisdikcijos statusą. Pastato vadyba šiuos reikalavimus turi žinoti ir prie jų prisitaikyti. Tai, kad NBC pastate jau yra įsikūrusios kitos diplomatinės atstovybės, rodo, jog šio pastato vadyba supranta ir gerbia užsienio valstybių

misijų darbo specifika ir yra pasirengusi organizaciniu, saugumo ir kitais svarbiais aspektais. NBC Tower pastatas pasirinktas apžiūrėjus ir įvertinus daugiau nei pusšimtį Čikagos pastatų, kuriuose tuo metu buvo laisvų nuomojamų patalpų.

Ne paskutinį vaidmenį priimant sprendimą suvaidino ir galimybė greta pastato iškelti Lietuvos trispalvę. Tai yra pirmas kartas per 90 generalinio konsulato Čikagoje veiklos metų, kai miesto, kuris neretai pavadinamas lietuvių diasporos sostine, verslo ir turistinėje širdyje nuolat plazdės Lietuvos trispalvė.

Parenkant naujas patalpas generaliniam konsulatui teko daug konsultuotis su įvairiomis atsakingomis Lietuvos institucijomis. Turėjome užtikrinti, kad pasirinktas pastatas atitiks atstovybei keliamus griežtus reikalavimus. Esu ypač dėkingas ir Čikagoje dirbančiam bei daugeliui lietuvių puikiai pažįstamam vienam steigėjų Boodel & Domanskis LLC advokatui Rimui Domanskiui. Jo nuoširdi, neprašant jokio finansinio atlygio, suteikta pagalba ir patarimai buvo ypač vertingi derantis dėl patalpų nuomos. Įrengiant patalpas mus nuoširdžiai konsultavo ir labai daug padėjo ilgametę statybų ir projektavimo patirtį turintis Rimas Griške-

lis, kuriam taip pat esame labai dėkingi. Taigi, drįsčiau teigti, kad naujos generalinio konsulato patalpos yra daugelio žmonių ilgai trukusio bendro darbo rezultatas.

– Šis pastatas – vienas žinomiausių mieste. Kuo jis ypatingas?

– Lietuvos generalinis konsulatas neturėjo tikslo įsikurti ypatingame pastate. Apsisprendžiant dėl patalpų svarbiausia buvo, kad pastatas ir siūloma erdvė patenkintų veiklos poreikius ir specialius diplomatinės reikalavimus, kurių dalį jau išvardinau. Kartu reikia pripažinti, kad pasirinktas NBC Tower ištis yra tarp šių miestą reprezentuojančių pastatų, ir jį galime išvysti Čikagą pristatančiose nuotraukose ir atvirutėse. Tai, kad greta jo nuo šiol plazdės Lietuvos vėliava, kuri papuoš prie šio pastato besifotografuojančių turistų nuotraukas, yra tikrai malonu.

Nukelta į 5 psl.

LR generalinio konsulato Čikagoje nuotraukos

į nacionalinę teisę palaipsniui perkeltant vakarietiškus standartus (pvz., asmens duomenų apsaugos, Šengeno erdvės, diplomatinio saugumo ir kitose srityse), diplomatinė atstovybių patalpas privalėjome prie šių reikalavimų priderinti. Siekiant didinti Lietuvos atstovavimą JAV ir plėtoti tarpvalstybinius santykius, palaipsniui buvo didinamas Čikagos generalinio konsulato darbuotojų skaičius, todėl Ontario gatvėje išnuomos kuklios patalpos buvo praplėstos ir minimaliai pertvarkytos. Visgi, nuolat didėjant Lietuvos diplomatinio ir konsulinio darbo apimtims, net ir praplėstos patalpos tapo per ankštos. Turbūt nedaug kam žinoma, kad paskutiniu laiku generalinio konsulato patalpose Ontario gatvėje viena darbo vieta buvo įrengta koridoriuje, kita buvusiame archyvo kambariuke, o realiai sandėliuke. Atstovybės perkėlimas pradėtas svarstyti tuomet, kai prieš keletą metų Northwestern Memorial ligoninei nusipirkus pastatą, kuriame buvome įsikūrę, nauji savininkai pakeitė pastato pagrindinę paskirtį – jame pradėtos ak-

TELKINIAI

JAV LKMA narių suvažiavimas

DR. MIRGA GIRNIUVIENĖ

2015 m. rugpjūčio 30 d. Putname vyko JAV LKMA (Lietuvių katalikų mokslo akademijos) narių suvažiavimas.

Naujai – dvejų metų kadencijai buvo išrinkta valdyba: dr. Aleksas Gedmintas, dr. Ramūnas Girnius, dr. Mirga Girniuvienė, Saulius Kuprys, ses. Ona Mikailaitė, Jonas Stundžia.

Priimti du nauji nariai – dr. Moacir de Sa Pereira ir Paul Rizauckas. Dr. de Sa Pereira 2014 metais Čikagos universitete apgynė daktarą iš Amerikos literatūros. Šiuo metu Amerikos literatūrą dėsto New Yorko universitete. Paul Rizauckas 1983 m. baigė Rensselaer Polytechnic Institute, turi informatikos magistro laipsnį.

Mokslinius pranešimus skaitė dr. Milda B. Richardson, Nomedas Girniūtė, dr. Tomas Girnius ir dr. Aleksas Gedmintas.

Dr. M. Richardson yra JAV LKMA narė. Ji yra architektūros istorijos daktarė, dėsto Northeastern u-to Art and Design departamente. Ji kalbėjo apie architektą Joną Muloką. Tarp Muloko architektūrinių projektų yra išeiviams gerai žinomas Jaunimo centras Čikagoje bei Kryžiaus kelių koplyčia Pranciškonų vienuolyne Kennebunkporte. Už Kristaus Atsimainymo bažnyčios projektą New Yorke, kurį jis atliko su V. K. Jonynu, Mulokas laimėjo pirmojo laipsnio premiją.

Šiuo metu dr. Richardson rūpina si plačiau išgarsinti J. Muloko vardą tarp amerikiečių. Ši architektą ji lygina su plačiai žinomu latvių architektu Gunnar Birkerts. Birkerts priklausė Amerikos architektų institutui ir buvo veiklus tarp JAV architektų. Mulokas nepriklausė architektų sąjungai, veikė daugiausiai tarp lietuvių išeivių. Visi amerikiečiai, kuriems dr. Richardson kalba apie Muloką, žavisi jo projektais, įkvėptais lietuvių liaudies meno.

Nomeda Girniūtė taip pat yra JAV LKMA narė, Massachussets u-te rengia biologijos daktarą. Ji kalbėjo apie vėžį ir JNK signalizavimo taką. Daugelis biologų galvoja, jog JNK tako išjungimas skatina vėžį. Jos tyrimai rodo, jog pelių mirtingumas statistiškai reikšmingai padidėja, kai išjungtas JNK signalizavimo takas ir kartu atimamas p 53 baltymas. Paklausta, ar kada nors nugalėsime vėžį, Girniūtė atsakė, jog sparčiai didėjanti žinių bazė ilgainiui leis mums vėžį nugalėti, tačiau turbūt ne šiame šimtmetyje.

Dr. T. Girnius, taip pat JAV LKMA narys, matematikos daktarą išgijęs California Institute of Technology, dirba katastrofų modeliavimo firmoje. Jis kalbėjo apie katastrofų modeliavimą ir naujai besivystančią modeliavimo sritį – modeliavimo pritaikymą kibernetinei rizikai. Vienas didžiausių iššūkių šioje srityje yra kibernetinių rizikų grupuočių sukūrimas. Gamtinių katastrofų modeliavimas remiasi pačių gamtos reiškinių grupavimu – uraganų, žemės drebėjimų, gaisrų ir pan. Tačiau nėra savaime aišku, ar būtų naudinga kibernetinę riziką grupuoti pagal kibernetinio išpuolio tipą – viruso įdiegimą „debesyje“, viruso įdiegimą vienoje duomenų sistemoje,

Dalis suvažiavimo dalyvių. Iš k.: Aleksas Gedmintas, Mirga Girniuvienė, Jonas Stundžia. Stovi: Ramūnas Girnius, Vida Sužiedėlienė, Tomas Girnius, Eligijus Sužiedėlis ir Milda Richardson.

išibrovimą į duomenų bazę ir pan. Atrodytų, kad kibernetinius išiveržimus naudingiausia grupuoti pagal jų pasekmes, o ne pagal jų tipą. Pvz., jie gali atjungti visą didmiesčio energetikos tinklą, gali sutrukdyti visos šalies gynybą, apiplėšti milijonus žmonių.

Rizikos modeliais naudojasi draudimo firmos ir jų klientai. Lig šiol jie vangiai pritaikydavo kibernetinės rizikos modelius. Pvz., kai buvo išbrauta į „Target“ duomenų bazę, draudimo firma apmokėjo tik mažą dalį patirtos skriaudos, pvz., už „Target“ klientų kredito sekimą. Tačiau nežada mokėti už patirtą žalą milijonams klientų, ir jie yra iškėlę bylas prieš „Target“.

Dr. A. Gedmintas, JAV LKMA valdybos narys, yra antropologijos daktaras ir dėsto State University of New York. Jis pranešė apie dabartinę karaimų padėtį Lietuvoje. Grynakraujų karaimų Lietuvoje liko tik 200. Jie stengiasi sukurti šeimas, bendrauda-

Amerikos Lietuvių kultūros archyvas Putman, CT. Jį tvarko LKMA išrinkta vadovybė.

mi su karaimais iš kitų kraštų. Lietuvoje kasmet vyksta Karaimų kalbos stovykla, į kurią atkeliauja karaimai iš Lenkijos, Baltarusijos, Ukrainos ir kitų kraštų. Stovykloje kalbama rusiškai arba lenkiškai, grįžę į namus jie kalba gyvenamojo krašto kalba. Į savo bendruomenę kol kas nepriima ne-

grynakraujų karaimų. Svečiai stebėjosi šiuo griežtu nusistatymu. Priešingai – JAV lietuviai priima kitataučius į lietuvių bendruomenę, labiau pabrėždami meilės kultūrai svarbą.

Kviečiame apsilankyti JAV LKMA svetainėje adresu www.lkma.org, kur aprašyta organizacijos veikla.

Dr. Milda Richardson

Dr. Tomas Girnius

Nomeda Girniūtė
Mirgos Girniuvienės nuotr.

Didesnės patalpos – daugiau galimybių veiklai

Atkelta iš 3 psl.

– Tikriausiai, Jums teko „smarkiai pakovoti“ dėl tokios privilegijos iškelti trispalvę prie NBC Tower. Skaitytojams turėtų būti smalsu daugiau sužinoti apie tą vidinę „virtuvę“...

– Galimybė greta pastato iškelti Lietuvos trispalvę buvo derybų dėl nuomojamų patalpų dalis. Man yra sunkiai suprantama, kad daugelio šalių generaliniai konsulatai Čikagoje neturi galimybės ne tik prie pastato, bet neretai ir pastato viduje iškelti savo šalių vėliavas. Dėl tokios man nesuprantamos daugumos pastatų savininkų nuostatos, manau, nukenčia ir paties miesto įvaizdis, nes mažai kas žino, kad Čikagoje yra įsikūrę net 85 šalių generaliniai bei garbės konsulatai. Beje, nei vienas kitas apžiūrėtas pastatas, įskaitant ir tuos, kuriuose jau yra įsikūrę kitų šalių generaliniai ir garbės konsulatai, galimybės iškelti Lietuvos valstybinę vėliavą nesuteikė. Beje, įdomu ir tai, kad net ir NBC pastate įsikūręs Indijos generalinis konsulas iki šiol neturi galimybės šalia jo iškelti savo šalies vėliavos, o mano kolega iš Indijos jau pačiomis pirmomis mūsų veiklos čia dienomis klausė patarimo, kaip būtų galima tai pasiekti.

– Jūs skelbiate, kad generalinis konsulas Čikagoje be Lietuvos atstovauja dar ir Šveicarijai bei Vengrijai, o šiuo metu vyksta derybos dėl kitų dviejų Europos šalių atstovavimo. Galite plačiau tai pakomentuoti?

– Lietuvos generalinis konsulas pagal dvišalius susitarimus Čikagoje atstovauja Vengrijai bei Šveicarijos Konfederacijai išduodant Šengeno vizas. Esame sulaukę prašymų ir šiuo metu yra derimasi dėl dar dviejų Europos šalių atstovavimo, tačiau kol derybos nėra pasibaigę, pagal nusistovėjusias diplomatinio darbo etikos taisykles nenorėčiau atskleisti daugiau detalių. Galiu tik atskleisti, kad kiekvienas toks susitarimas yra platesnio dvišalio politinio bendradarbiavimo tarp valstybių dalis, todėl derybos vyksta ne tarp konkrečių diplomatinėlių atstovybių, bet tarp užsienio reikalų ministerijų, o pasiekus sutarimą tai įtvirtinama atitinkamų diplomatinėlių notų apsikeitimu.

– Tvirtinate, jog JAV lietuvių bendruomenė gali neabejoti, jog šis persikėlimas pagerins ir kultūrinę konsolato veiklą. Erdvesnės patalpos suteiks galimybę pačiame konsulate rengti ekspozicijas, pristatančias istorinį Lietuvos paveldą ir kultūrinį gyvenimą, bei kokybiškiau organizuoti susitikimus bei vizitus. Ar galima suprasti, kad LR gali tapti savotišku lietuvių lopšiu, užuovėja Čikagos centre, panašiai kaip LR generalinis konsulas New Yorke?

– Parama lietuvių bendruomenės vykdomai veiklai bei bendradarbiavimas įgyvendinant įvairius kultūrinius, švietimo, sporto, ir kitus visuomeninius projektus visuomet buvo vienas iš svarbiausių konsolato veiklos prioritetų. Siekiame prisidėti prie lietuviškų iniciatyvų, o kai renginiai vyksta miesto centre, mielai pagal galimybes juos priimame mūsų patalpose. Sovietų okupacijos laikotarpiu būtent bendruomenė labai daug padėjo konsulams, kurie be šios paramos vargu, ar būtų sugebėję tęsti veiklą ir efektyviai veikti visą 50 metų trukusį okupacijos laikotarpį.

Naujose generalinio konsolato patalpose ne tik kitos konsolato veiklos, bet ir bendradarbiavimo su Čikagos lietuviais galimybės dar išsiplės: įsirengsime didesnę erdvę susitikimams, diegsime parodų eksponavimo sistemą, taip pat galime išsinuomoti pastato konferencijų kambarius su audiovizualine įranga ir kita. Visa tai leis dirbti ir atstovauti Lietuvos interesus dar efektyviau. Kaip ir iki šiol, mielai atversime duris prasmingoms iniciatyvoms, tik dabar jau turėdami daugiau galimybių Lietuvą pristatyti šio miesto gyventojams ir svečiams.

Konsulatas kaip buvo taip ir išliks visų norinčių dirbti Lietuvai namais. Visi, norintys kartu dirbti garsinant Lietuvą ar statant naujus bendradarbiavimo tiltus su JAV, čia yra ir bus visada laukiami.

– Gal auga ne tik konsolato kvadratura, bet ir darbuotojų skaičius?

– Kol kas darbuotojų generaliniame konsulate skaičius išliks toks pat. Visgi būsiu atviras ir pasakysiu, kad mano įsitikinimu JAV egzistuojantis dvišalio bendradarbiavimo potencialas dar toli gražu nėra išnaudotas, todėl augant politiniams ir ekonominiams interesams bei Lietuvos galimybės generalinio konsolato darbuotojų skaičius arba Lietuvos atstovybių JAV skaičius, mano nuomone, turėtų plėstis. Net ir įsteigus naują generalinį konsulatą Los Angeles mes, aštuonių žmonių komanda, aptarnausime 25 JAV valstijas. Veiklos ir potencialo čia tikrai išliks daugiau nei mūsų turimi žmogiškieji resursai leis atlikti.

– Kokie artimiausi diplomatiniai susitikimai numatomi Jūsų naujose patalpose? Gal bus ir tokių, kuriuose galės dalyvauti ir mūsų lietuviška bendruomenė?

– Lietuvos ir JAV politinis bendradarbiavimas nuolat auga. Tai lemia ir pasikeitusi saugumo aplinka, ir akivaizdi būtinybė daug aktyviau plėtoti ekonominius, verslo, mokslo ir kitus dvišalius ryšius. Kad būtų lengviau įsivaizduoti bendradarbiavimo apimtį, pateiksiu tik keletą paties artimiausio laikotarpio pavyzdžių. Už kelių savaičių rengiamas užsienio reikalų ministro Lino Linkevičiaus darbo vi-

zitas JAV. Siekiant vystyti bendradarbiavimą mokslo ir technologijų srityje kartu su kitomis Europos Sąjungos šalimis ir Europos Komisija, padėsime Lietuvai prisistatyti Čikagoje rengiamoje konferencijoje „Destination Europe“. Į šį renginį atvykstantys Švietimo ministerijos, Mokslo, inovacijų ir technologijų agentūros ir Kauno Technologijos universiteto atstovai taip pat planuoja susitikti su JAV įmonėmis, investuojančiomis į mokslą ir naujų technologijų kūrimą, bei joms pristatyti Lietuvos galimybes kartu dirbti šioje srityje. Su JAV universitetais tarsimės dėl labai konkrečių jau pradėtų įgyvendinti ir dar tik planuojamų dvišalio bendradarbiavimo projektų. Jau yra suplanuoti ir kitų Lietuvos institucijų atstovų darbo vizitai, kuriais bus siekiama plėtoti bendradarbiavimą žemės ūkio, energetikos, ekonomikos, studijų ir kitose srityse. Visi aukščiau išvardinti ir ne tik šie vizitai ir darbai yra suplanuoti iki spalio mėnesio pabaigos. Beveik visuose vizituose vienaip ar kitaip dalyvauja ar juos surengti padeda JAV gyvenantys lietuviai ir lietuviškų organizacijų atstovai. Be visų jų paramos ir geranoriškumo tai atlikti dažnai būtų paprasčiausiai neįmanoma.

– Dėkoju už išsamius atsakymus. Linkime LR generaliniam konsulatui Čikagoje gero darbo naujose patalpose!

Kviečiame į NY Maironio
Lituanistinės Mokyklos
Mokslo Metų
Pradžios Šventę

2015 m, rugsėjo 19d. (šeštadienį)
10 val., mokyklos salėje adresu:
206 Skillman Ave, Brooklyn, NY 11211.

Kviečiame atvykti visus: didelius ir mažus,
lankančius mokyklą ir naujus mokinius!

Vaišės: suneštinės, taip pat turinčius mokyklos marškinėlius
prašom atsinešti mokyklos atidarymo nuotraukai.
e-paštu: director@nymaironomokykla.org

Lietuva – Taikos respublika

Atkelta iš 1 psl.

Padėkojusi Tarptautinio Taikos vėliavos komiteto prie JT vadovei dr. A. Rodriguez už šią gražią iniciatyvą, Seimo pirmininkė pabrėžė, kad „nors ji daugiau simbolinė, bet labai kilni ir reikšminga kiekvienam iš mūsų, nes priverčia susimąstyti, ką asmeniškai galime jau dabar, šią akimirką padaryti vardan taikos.“

Parlamento vadovė pakvietė visus mylėti savo Tėvynę, gerbti savo ir kitas tautas, kultūrų įvairovę, gerbti žmogaus teises, saugoti ir puoselėti mūsų tikruosius namus – mūsų planetos gamtą, aktyviai reikšti savo pilietinę poziciją, priimant mūsų ir mūsų vaikų ateičiai svarbius sprendimus.

Tarptautinio Taikos vėliavos komiteto prie JT vadovė dr. A. Rodriguez pasakė: „Aš esu labai sujaudinta. Net 29-erius metus be jokio atlygio keliau po įvairias pasaulio šalis, pasišvenčiau šiam tikslui, tačiau jaučiu, kad Lietuvą paskelbus Taikos Respublika, tarsi kokią vertingiausią sagę segčiau į tuos savo 29-erius gyvenimo metus, pašvęstus šiam tikslui. Retai mes kreipiamės į vyriausybes, į valdančiuosius, paprastai kalbame su studentais, moksleiviais, su kultūros įstaigomis. Tai jie yra svarbiausieji mūsų tikslų ir vertybių skelbėjai vyriausybėms ir valdantiejiems.“

Mes būtume laimingi, jeigu Lietuvos jaunimas ir moksleiviai taptų Taikos nešėjais, tai bus ne tuščia mano kelionė net iš tolimosios Meksikos... Per tuos 29-erius metus aš įteikiau per 3 000 Taikos vėliavų, bet tai būtų buvę neįmanoma, be mano bendradarbių, kurie tyliai man pagelbėja...

...Jaučiuosi taip, lyg būčiau gimusi Lietuvoje... Norėčiau išsivežti iš Lietuvos tai, kas man labai labai svarbu – Taikos respublikos gyventojų širdies dalelę. Labai jums dėkoju už tai!”

Seimo narys Vytautas Juozapaitis pakomentavo: „Lietuva, nuo šiol bus traktuojama, ne kaip vyriausybė organizacija – žmonių valstybė“.

Taikos vėliava – kas tai?

Taikos vėliavos ištakos yra prieš 80 metų pasirašytas Rericho paktas, įpareigojantis saugoti meno, mokslo bei istorijos paminklus tiek karo, tiek taikos metu. 1954 m. Rericho paktas tapo UNESCO Kultūros vertybių apsaugos ginkluoto konflikto metu konvencijos (1954 m. Hagos konvencija) pagrindu. Vėliavos simboliu buvo pasirinktas raudonas žiedas, apjuosiantis tris raudonus skritulius baltame fone.

Impulsą Taikos vėliavos simbolikai N. Rerichas gavo keliaudamas po pasaulį. Trejybės simbolis randamas įvairių tautų religijose ir kultūrose, net nuo neolito laikotarpio. Trijų skritulių, apjuostų ar neapjuostų žiedu, simbolis buvo naudojamas Meksikoje, Japonijoje, senovės Graikijoje, ant senojo Egipto valdovų daiktų, senovės Indijos žynių rūbų, ant keltų monetų, skitų ir slavų papuošalų, Kaukaze ir Vidurinėje Azijoje. Jis taip pat randamas popiežiaus herbe, daugelio bažnyčių dekore bei ikonose. Trejybės simbolika atspindima ir mūsų šalies senojoje tautosakoje, etniniame palikime.

Trijų sferų ženklas aiškinimas įvairiai. Štai keletas prasmų: religija, menas ir mokslas kultūros, praeitis, dabartis ir ateitis amžinybės rate; meilė, džiaugsmas, grožis šviesos žiede; švenčiausioji Trejybė, pasaulinis susivienijimas ir panašiai.

Taikos vėliava – simbolinis įpareigojimas saugoti žmonijos meno, mokslo ir kultūros vertybes, o kartu ir ginti taiką. Dr. A. Rodrigues teigimu, „jeigu anksčiau Rericho paktas buvo susijęs su kultūros vertybių apsauga, dabar jis tampa taikaus šalių, tautų, religijų bendradarbiavimo idėja pačiai žmonijos egzistencijai“.

Taikos vėliavos „tėvas“ Nikolajus Rerichas

Nikolajus Rerichas (1874–1947) – visame pasaulyje žinomas rusų dailininkas, mokslininkas, kultūros kūrėjas, savo gyvenimą pašventęs Grožiui, Tiesai ir Žinojimui, ragino žodį Kultūra rašyti didžiąja raide.

Nikolajus Rerichas gimė Sankt Peterburge, nuo pat jaunystės domėjosi istorija, archeologija, menais, pats piešdavo, rašydavo. N. Rerichas įgijo tris diplomus: juristo, dailininko ir archeologo. Būdamas dar jaunas tampa profesoriumi, akademiku. Daug keliauja, lankosi ir Lietuvoje, istorinėse mūsų vietose. Tų metų kūriniuose pastebime platų požiūrį, mūsų senovės ir ateities suvokimą. N. Rerichas lankėsi Vilniuje, Kaune, Trakuose, Merkinėje, Veliuonoje, Zapyškyje, Kėdainiuose, Nemunu keliavo iki Gardino. „Lietuva man šventas vardas, ne tik dėl savo istorinių legendų, bet ir dėl patirtų išpūdžių, kai su žmona Jelena ten lankiausi 1903 metais“, – rašė jis. Itin didelį išpūdį jam padarė Čiurlionis. „Girdžiu, jog Čiurlionio vardas Lietuvoje pasidarė nacionaliniu vardu, jog jis tapo lietuvių tautos pasididžiavimu. Labai džiaugiuosi tuo. Ten, kur braninami savi didvyriai, kūrėjai, ten galima ir šviesi ateitis... Daug iečių turėjau sulaužyti už Čiurlionio meną“.

Po audringų revoliucijų Rusijoje prasideda N. Rericho veikla Vakaruose – Europoje ir JAV. Organizuojamos parodos, susitikimai, kelionė į Indiją, Himalajus, po to ir kelerių metų ekspedicija į Kašmyrą, Altajų, Mongoliją, Tibetą. Surinkti archeologiniai radiniai, rečiausi rankraščiai, meno, augalų kolekcijos. Indijoje, Kulu slėnyje apsistoja ilgam, slėnis tapo antraisiais ir paskutiniais namais, čia įkuriamas mokslinių tyrimų institutas „Urusvati“. Jis daug metų paskyrė paslaptingos Šambalos šalies paieškoms.

N. Rerichas paliko apie 7 000 paveikslų, jų yra įvairiausių valstybių muziejuose. Jo vardu New York'e buvo įsteigtas Tarptautinis Meno centras. Darbų rinkinius turi Paryžiaus, Londono, Stokholmo, Bombėjaus, Buenos Aires, Rusijos bei kitų šalių muziejai.

Po Pirmojo pasaulinio karo, kai buvo sugriauta daugybė nuostabių architektūros paminklų ir sunaikinta nemažai neįkainojamų meno ir kultūros vertybių, N. Rerichas pasiūlė visos žmonijos kultūros vertybių apsaugos idėją. Paskelbęs šią idėją 1929 metais, jis sulaukė didžiulio pritarimo. Už savo kūrybinę veiklą 1929 metais. N. Rerichas pristatytas kandidaturo Nobelio premijai gauti.

1935 m. balandžio 15 d. Washingtone Rericho Paktą pasirašė JAV prezidentas F. Roosevelt ir dvidešimtys Lotynų Amerikos šalių atstovai. Pakto simboliu pasirinkta Taikos vėliava – rubino spalvos žiedas, juosiantis tris rubino spalvos skritulius baltame fone.

Rericho Paktą palaikė žymūs to meto žmonės – JAV prezidentas F. D. Roosevelt, Čekoslovakijos

prezidentas T. Masarik, popiežius Pijus XI, mokslininkai, rašytojai R. Rolland, R. Tagore, T. Mann, B. Shaw, A. Einstein, daug kitų visuomenės veikėjų.

Paktas tapo 1954 m. UNESCO Hagos „Kultūros vertybių apsaugos ginkluoto konflikto atveju konvencijos“ pagrindu. Daugelyje valstybių buvo susikūrę Rericho draugijos, kurios propagavo šūkį „Taika per kultūrą“, aiškino tikrąją kultūros esmę, kėlė žmonių dvasinį supratingumą. Tokios draugijos 1935 metais įsikūrė ir Pabaltijo šalyse: Latvijoje, Lietuvoje, Estijoje. Šiais metais Lietuvos Rericho draugija mini savo 80-metį.

Rericho Pakto šūkis šiandien ypač aktualus, nes matome ir girdime kaip be gailėsio naikinamos kultūros vertybės Artimųjų Rytų valstybėse bei kitose šalyse. Ban Ki Moon, JTO generalinis sekretorius, atidarydamas Rericho Pakto 80-čio jubiliejinę parodą, pabrėžė, jog Paktas tapo tvirtu tarptautinės teisės pagrindu saugant kultūros vertybes tiek taikos, tiek karo metu, jog tas idėjas būtina šiandien tobulinti ir kuo plačiau skleisti visame pasaulyje. Taikos vėliava, išreiškianti Taikos idėją ir aukščiausias žmonių vertybes, tampa būtinybe visoms valstybėms kaip prioritetas siekis. Lietuva tapo pirmoji valstybė pasaulyje, įteisinusi Kultūros dieną balandžio 15-ją ir jos metu kelianti Taikos vėliavą. Taip įtvirtinti ir tarpukario inteligentijos lūkesčiai, išreikšti 1936 m. Memorandume dėl Rericho Pakto ratifikavimo Lietuvoje.

Lietuvoje švenčiama Kultūros diena

Šių metų balandžio 15 d. Lietuvoje devintą kartą buvo minima Kultūros diena, kurią Lietuvos Respublikos Seimas 2006 m. liepos 19 d. įteisino kaip atmintiną. Kultūros dienos data susieta su Rericho Paktu – sutartimi dėl kultūros vertybių apsaugos karo ir taikos metu, pasirašytu Washingtone 1935 m. balandžio 15 d. kuri tapo 1954 m. UNESCO Hagos „Kultūros vertybių apsaugos ginkluoto konflikto atveju konvencijos“ pagrindu.

2015 metais minima N. Rericho Pakto bei šio Pakto simbolio Taikos vėliavos 80 metų.

Lietuvoje Kultūros diena minima plačiai: vyksta tarptautinės konferencijos, forumai, savivaldybių kultūros darbuotojų apdovanojimai, koncertai, parodos, akcijos, kiti renginiai. Visoje šalyje Kultūros dieną skleidžiasi Taikos vėliavos, simbolizuodamos Taikos per Kultūrą idėją ir išreiškdamas pasiryžimą saugoti ir puoselėti dvasines bei materialines kultūros vertybes. Taikos vėliava išskilmingai keliama prie Lietuvos Respublikos Seimo.

Taikos vėliavos komitetas, Tarptautinio Taikos vėliavos komiteto prie JT padalinys Lietuvoje, su miestų bendruomenėmis nuo 2012 metų pradėjo skelbti Taikos miestus. Kultūros dienos ir kitų renginių metu paskelbti šeši Taikos miestai (miesteliai): Dubingiai, Ylakiai, Rietavas, Neringos miestas, Klaipėda, Birštonas. Šių miestų siekis – įgyvendinti kultūros prioritetą visose gyvenimo srityse. Lietuvoje vyko du tarptautiniai Taikos miestų forumai.

Taikos misionierė Alicia Rodriguez

A. Rodriguez Fernandes yra viena iš labiausiai nusipelnusių Meksikos aktorių, už taikdarišką veiklą 1997 m. nominuota Nobelio Taikos premijai. Ji yra aplankiusi daugelį šalių, skleidama žymaus menininko Nikolajaus Rericho idėjas ir aiškindama Taikos vėliavos reikšmingumą.

A. Rodriguez Fernandes yra įteikusi daugiau negu 3000 Taikos vėliavų organizacijoms, kurios savo veikloje vadovaujasi Taikos filosofija ir programa „Mes kartu kuriame Taiką“.

Aktorės nuomone, „jeigu anksčiau Rericho paktas buvo susijęs su kultūros vertybių apsauga, dabar jis tampa taikaus šalių, tautų, religijų bendradarbiavimo idėja pačiai žmonijos egzistencijai“.

Taikos vėliava reikšminga ir šiandien. Ji buvo iškelta ant aukščiausių planetos viršūnių, Šiaurės ir Pietų ašigalių, keletą kartų pabuvojo kosminėje erdvėje ant orbitinių stočių, jai plevėsuojant vykdomos įvairios kultūrinės akcijos. 2013 metais Argentina įteisino Taikos vėliavos kėlimą Tarptautinės taikos dienos metu rugsėjo 21 dieną, o 2014 metais – ir balandžio 15-ąją. Meksikoje keliama Taikos vėliava įvairiomis progomis, atitinkančiomis šios vėliavos prasmę. Ten yra Tarptautinio Taikos vėliavos komiteto, NVO prie JT, būstinė. Lietuvos Taikos vėliavos komitetas yra šio komiteto padalinys.

Parengė Vitalius Zaikauskas

LIETUVA IR PASAULIS

Parengė Vitalius Zaikauskas

Vilniuje tariamasi sveikatos apsaugos klausimais

Vilnius (ELTA) – Vilniuje vyksta Pasaulio sveikatos organizacijos (PSO) Europos regiono komiteto 65-oji sesija. Sesijos darbe dalyvauja daugiau nei 300 delegatų, įskaitant sveikatos apsaugos ministrus ir kitus atsakingus sveikatos politikos formuotojus iš 53-jų regiono šalių.

Tikimasi, kad Europos regiono komitetas patvirtins naują fizinio aktyvumo skatinimo strategiją, tabako kontrolės strategiją ir veiksmų planą tuberkuliozei pažaboti. Delegatai planuoja nustatyti sveikatos sistemų stip-

rinimo prioritetus, o vieną dieną skirti diskusijoms, kaip stiprinti tarpsektorinį bendradarbiavimą ir mažinti sergamumą ir mirtingumą nuo sveikatai pavojingų ligų.

PSO Europos regiono sesijoje dalyvauja Danijos kronprincesė Mary, PSO generalinė direktorė Margaret Chan, PSO Europos regiono direktorė Zsuzsanna Jakab, Europos sveikatos ir maisto saugos komisaras Vytenis Povilas Andriukaitis, 16 sveikatos ministrų iš įvairių Europos šalių.

Siūloma perbraižyti rinkimų apygardų ribas

Seimo rinkimams siūloma perbraižyti beveik pusės apygardų ribas. Vytauto Petriko nuotr.

Vilnius (BNS) – Kitamet vykšiantiems Seimo rinkimams siūloma keisti beveik pusės – mažiausiai 34 – vienmandačių rinkimų apygardų ribas. 87 rinkimų apylinkės iš esamų 2003 turėtų būti priskirtos naujoms apygardoms.

Projekto autorius Vilniaus universiteto Gamtos fakulteto lektorius Rolandas Tučas BNS sakė, kad kitiems metams siūlomi pakeitimai yra kosmetiniai.

„Didžiausi pakeitimai buvo Vilniaus regione. Tarkime, dalies Vilniaus miesto rinkimų apylinkių nebuvo galima jungti prie Vilniaus apygardų, nes jos jau būtų per didelės. Jos buvo atskirtos pietinėje Vilniaus dalyje ir jungtos prie rajono apygardų. Tada tapo perpildytomis rajonų apygardos tokios, kaip Vilniaus-Švenčionių, Vilniaus-Trakų, Širvintų-Vilniaus. Ten atsirado per daug rinkėjų. Pasidaro grandininė reakcija – jų apylinkes reikia jungti prie Molėtų-Švenčionių apygardos, Ignalinos-Švenčionių apygardos, Varėnos-Eišiškių”, – pasakojo mokslininkas.

Dabar esama rinkimų apygardų, kur rinkėjų skaičius viršija 40 ir net 50

tūkst., ir tokių, kur nesiekia 30 tūkstančių.

R. Tučas tuo pačiu parengė 2020 metų Seimo rinkimams skirtą vienmandačių apygardų ribų žemėlapi, kuris iš esmės keistų apygardų ribas ir suskirstymą.

R. Tučo teigimu, braižydamas naujas rinkimų apygardų ribas, jis atsižvelgė į demografines tendencijas, emigracijos srautus, gyventojų sudėtį, savivaldybių ribas, tradicijas.

Vyriausiosios rinkimų komisijos (VRK) pirmininkas Zenonas Vaigauskas sakė, kad 2016 metų Seimo rinkimams dar norima palikti nuostatą, jog nuokrypis nuo vidutinio rinkėjų višose vienmandatėse rinkimų apygardose skaičiaus gali būti ne daugiau kaip 20 procentų. Tuo metu 2020 metais rinkimų apygardų ribos braižytos jau laikantis Europos Tarybos rekomendacijų, kad minėtas nuokrypis negali viršyti 10 procentų.

Artimiausi Seimo rinkimai vyks 2016 metų rudenį. Lietuvoje 71 parlamentaras renkamas vienmandatėje apygardoje, 70 – pagal partijų kandidatų sąrašus.

Aukščiausias Lietuvoje apžvalgos bokštas

Molėtai (LRT.lt) – Rugsėjo 22 d. išbandyti savo jėgas kopiant į dangų pakvies Labanoro regioninio parko apžvalgos bokštas – aukščiausias apžvalgos bokštas Lietuvoje. Jo aukštis – 36 m, rašoma pranešime spaudai.

Įveikus išbandymą aukčiu, užlipus serpantininiais laiptais į aukščiausią bokštą Lietuvoje, kvapą užgniauš ir nuo bokšto atsiveriantys vaizdai. Pirmą kartą Lietuvoje bus galima savo akimis iš paukščio skrydžio išvysti Sie-

sarties hidrografinį draustinį, apimančią takoskyrinį Siesarties ežerą (su salomis ir pusiasaliais) ir jo apy-ezerį ir vaizdingiausio Aukštaitijoje miškingo ežeringo kraštovaizdžio etaloną – pasižymintį unikaliais pusiasaliais, salomis, retų rūšių augalais, gyvūnais bei kitomis gamtos vertybėmis – Lakajų kraštovaizdžio draustinį, apimančią Baltųjų ir Juodųjų Lakajų ežerų duburius.

Maskva žino, kas Švedijai geriau

Stokholmas (BNS) – Švedijos užsienio reikalų ministerija išskvietė Rusijos ambasadorių Viktorą Tatarincevą, kai Maskva pagrasino atsakomaisiais veiksmais, jeigu ši Skandinavijos šalis stotų į NATO.

„Mes esame nepriklausoma valstybė, ir savo saugumo politikos sprendimus priimame nepriklausomai... Mes nepriimame grasinimų, aš iškviečiau Rusijos ambasadorių, kad pateikčiau jam klausimų ir daugiau paaiškinimą”, – sakė Švedijos užsienio reikalų ministrė Margot Wallström.

Taip ji reagavo į Rusijos URM atstovės Marijos Zacharovos pastabą, kad Maskva žengs atsakomųjų žingsnių, jeigu Švedija stos į NATO.

Anot M. Zacharovos, akivaizdu, kad Švedijos stojimas į Šiaurės Atlanto aljansą turėtų karinių politinių ir išorės politinių pasekmių, kurios pareikalautų būtinų žingsnių iš Rusijos pusės.

Švedija seniai žinoma savo karinio neprisijungimo politika – ji nepriklauso jokiems kariniams aljansams ir pati nusprendžia, kada ir kur dalyvauti karinėse operacijose.

Švedijos visuomenė lig šiol nepritardavo savo šalies narystei NATO, nors naujausios apklausos rodo, kad daugėja tokios narystės šalininkų, nes nerimaujama dėl Rusijos karinio aktyvumo pastaruoju metu.

Katalonai rengiasi atsiskyrimui nuo Ispanijos

Į mitingą susirinko tūkstančių tūkstančiai katalonų. Shutterstock nuotr.

Barselona (Alfa.lt) – Likus dviem savaitėms iki Katalonijos parlamento rinkimų šimtai tūkstančių regiono gyventojų išėjo į gatves, reikalaudami nepriklausomybės nuo Ispanijos. Dalyvauti mitinge užsiregistravo pusė milijono žmonių.

Nuo 2012-ųjų katalonai kasmet rugsėjo 11-ąją, Katalonijos nacionalinės šventės dieną, rengia tokias demonstracijas. Pernai mitinge dalyvavo 1,8 mln. žmonių.

Šį kartą mitingas vyko prieš pat nekantriai laukiamus regiono parlamento rinkimus. Premjero Arturo Mas vadovaujami separatistai pirmalaikius rinkimus rugsėjo 27-ąją paskelbė „nepriklausomybės plebiscitu”. Per-

galės atveju bus pradėtas atsiskyrimas nuo Ispanijos, penktadienį patvirtino A. Mas.

Rugsėjo 10 d. paskelbti apklausos rezultatai rodo, kad separatistinės partijos iškovos daugiausiai mandatų regiono parlamente, tačiau negaus 50 proc. balsų. Ispanijos premjeras Mariano Rajoy ne kartą yra pabrėžęs, kad jokiomis aplinkybėmis nesutiks su regiono atsiskyrimu.

Lapkritį per simbolinį referendumą Katalonijoje 80 proc. jo dalyvių pasisakė už nepriklausomybę. Tačiau balsavime dalyvavo tik du penktadaliai iš 5,5 mln. balsavimo teisę turinčių katalonų. Tada nepriklausomybės judėjimo polėkis ženkliai sumenko.

S. Berlusconi Kryme aplankė V. Putiną

Aneksuotoje teritorijoje susitiko geri draugai. Reuters nuotr.

Sevastopolis (Faktai.lt) – Buvęs Italijos premjeras Silvio Berlusconi apsilankė Maskvos aneksuotame Krymo pusiasalyje. Jį čia pasikvietė Rusijos prezidentas Vladimiras Putinas.

S. Berlusconi dvi pirmąsias savo viešnagės Rusijoje dienas praleido Juodosios jūros Sočio kurorte, o vėliau atvyko į Sevastopolį Kryme, kur aplankė italų karių kapus.

S. Berlusconi ir V. Putinas pirmiausiai aptarė Krymo krizę, rašo laikraštis „La Repubblica”. Politikų susitikimo laikas esą jau seniai buvo suderintas.

S. Berlusconi ir V. Putinas susitinka reguliariai. Savo ruožtu italas draugą iš Rusijos su šeima priėmė savo viloje Sardinijoje. Dar vienas susitikimas vasarą įvyko Romoje.

Istoriografijos drama:

išsilaužti iš sovietinio naratyvo primestų interpretacijų lauko

VIDMANTAS VALIUŠAITIS

Prieš porą metų dalyvavau dokumentinės knygos, susijusios su 1940–1941 m. įvykiais, pristatyme. Dalyvavo ir istorikas, tyrinėjantis šį laikotarpį. Iš salės jis susilaukė klausimo: „Ar jūs esate tyrinėjęs Kazio Škirpos archyvą?“ „Ne, – atsakė istorikas. – Archyvas yra Škirpos sūnaus žinioje, bet sūnus neleidžia istorikams prie jo prieiti.“

Susidomėjau. Pradėjau aiškintis – kur fiziškai yra tas archyvas ir ar iš tiesų jis neprieinamas tyrinėtojams. Paaiškėjo, kad nieko panašaus – archyvas saugomas ALKA'oje (Amerikos lietuvių kultūros archyvas) Putname, Kazio Škirpos fonde, jį sudaro 23 didelės dėžės dokumentų, yra atviras tyrėjams (http://www.lkma.org/pdf_files/skirpa_archyvas.pdf).

Turėjau galimybę 1,5 mėn. tame archyve padirbėti. Buvau pirmas žmogus iš Lietuvos, kuris pasidomėjo to archyvo turiniu. Nuširdžiai nustebau: K. Škirpos vardas linksniuojamas, keliamos kotroversijos, jo asmens atžvilgiu teikiami vertinimai, vadovaujantis antriniais šaltiniais, tačiau pažvelgti į jo paties paliktus liudijimus nesiteikiama. Ir tai visų pirma liečia Tarptautinės nacių ir sovietų okupacinių režimų nusi Kaltimams Lietuvoje įvertinti komisijos veiklą. Vien iš Škirpos archyvo būtų galima išleisti kelis toms dokumentų, kurie svariai papildytų viešam naudojimui prieinamą faktografiją.

Kęstutis Girnius atkreipė dėmesį į mūsų karo meto istoriografijos dramą: net ir pripažintas, svarų įnašą į Vidurio ir Rytų Europos istorijos tyrimus padaręs amerikiečių istorikas Timothy Snyder, kurio neapkaltsi šališkumu ar sąmoningu noru iškreipti istorinę tiesą, daro rimtas faktografinės klaidas (<http://www.delfi.lt/news/ringas/lit/k->

girnius-istorija-taikiklyje-arba-kaip-nezaisti-rusijos-primestu-zaidimu.d?id=68755754). Ką tuomet kalbėti apie tuos, kuriems kompromituoti Lietuvą tarptautinės bendruomenės akyse – politinė aktualija?

Reikia pripažinti, kad dėl padėties, kurioje esame atsidūrę 1940–1941 m. įvykių traktavimo atžvilgiu, nemaža dalimi esame atsakingi mes patys. Per 25-erius nepriklausomybės metus šaltinių viešinimo prasme esame padarę žymiai per mažai, todėl esame priversti diskutuoti su oponentais sovietinio naratyvo primestų interpretacijų lauke.

Nenoriu supaprastinti: buvome ir esame sunkioje padėtyje. 50 metų istorinius faktus selektyviai atrinkinėjo, juos interpretavo, pristatinėjo tarptautinei bendruomenei, o šalies viduje „šviečiamąjį darbą“ vykdė okupacinė jėga. Jai žiūbūt reikėjo pateisinti ir įteisinti nelegalų šeiminkavimą naujai užvaldytose žemėse, o prievartą, vykdytas represijas bei žiaurumus rodyti kaip tariamą atpildą „fašistų pakalikams“ ir „kolaborantams“. Stalininė doktrina lietuviškojo intereso nepripažino. Sovietai nesutiko su tuo, kad lietuviai galėjo turėti kažkokių savarankiškų aspiracijų. Jie vadovavosi paprasta logika: „kas ne su mumis, tas prieš mus“. Todėl visi, kurie nesutiko su sovietine okupacija, buvo „fašistai“.

Tai negalėjo nepalikti pėdsako. Pradedant archyvais, kurie galimai buvo „švarinami“, naikinant neparankius dokumentus bei įkalčius (prisiminkime, kaip sovietiniais laikais buvo klastojamos net nuotraukos, išimtinėjant iš jų „nereikalingus“ asmenis ir prikombinuojant jose „tinkamus“), ir baigiant profesionalių istorikų studijomis, skirtomis bolševikų invazijai į Lietuvą ir sovietinei okupacijai pateisinti.

Nenuostabu, kad ir T. Snyder, pasiklojusiam, matyt, ne itin patikimais šaltiniais, savo tikrai vertingoje knygoje „Kruvinos žemės“ teko padaryti esminių faktografinių klaidų, liečiančių 1940–1941 m. įvykius Lietu-

Škirpa su šeima ir pasiuntinybės darbuotojais

voje. Nuostabu tačiau kitkas – joks Lietuvos istorikas ir tas klaidas nereagavo, nors „Kruvinos žemės“ susilaukė Lietuvoje net dviejų leidimų (2011 ir 2012).

T. Snyder tvirtina: „Sovietai trėmė

lietuvių tą patį mėnesį, kai į Lietuvą įžengė vokiečių kariuomenė, o NKVD kalėjimuose juos šaudė vos prieš kelias dienas iki atvykstant vokiečiams. Lietuvos diplomatas Kazys Škirpa rėmėsi šiomis kančiomis radijo laidose, skatindamas minias žudyti.“

Pirmasis sakinytis – teisingas, antrasis – ne. Jau K. Girnius pastebėjo, kad nei K. Škirpa kalbėjo per radiją, nei tuo metu buvo Kaune. Berlyne jam buvo uždėtas namų areštas iš karto po to, kai vokiečiai sužinojo, kad Lietuvoje prasidėjo sukilimas ir sukilėliai be vokiečių sutikimo paskelbė Laikinąją Lietuvos vyriausybę. Jeigu Škirpa būtų buvęs vokiečių agentas arba jų pakalikas ir norėjęs vykdyti nacių politiką, kam reikėjo jį sulaikyti Berlyne? Naciams jis būtų buvęs daug naudingesnis Kaune, pastatytas vokiečiams tarnaujančios vyriausybės priešaikyje? Bet ne, naciai jį internavo. Kodėl?

Čia patys faktai prieštarauja tokios interpretacijos logikai, kuri bando neatsižvelgti į lietuvių nepriklausomybės aspiracijas ir siekia tuos faktus išprausti į stalininės koncepcijos (kas ne už Maskvą, tas už Berlyną) Prokurolo lovą.

Iš tokios pat vertės šaltinių imtas ir tvirtinimas, kad Škirpa „skatino minias žudyti“. Visų pirma, Škirpa buvo valstietis liaudininkas, t. y. kairiųjų pažiūrų žmogus. O valstiečių liaudi-

P. Klimas, K. Skirpa, S. Lozoraitis, E. Turauskas, S. Girdvainis.

ninkų šaknys, pasak prof. Kęstučio Skrupskelio, „siekia rusų revoliucijos tradicijas, t. y. tų kairiųjų grupių, kurios nebuvo antisemitinės. Kiek man yra tekę gilintis į prieškario Lietuvos spaudą, liaudininkai kai kuriais atžvilgiais gal net giliau suprato antisemitizmą kaip blogybę nei katalikai. Jiems tai buvo visiškai aišku. Todėl man būtų labai sunku tikėti, kad aršus antisemitas galėtų būti liaudininkų pareigūnas.” (<http://lzinios.lt/lzinios/Istorija/Chaosodienos>)

Dar daugiau. Škirpa buvo produktyvus publicistas, daug rašė spaudoje. Tiek prieškario nepriklausomoje Lietuvoje, tiek pokario metais išeivijoje. Man neteko skaityti antisemitinių pasisakymų nei jo viešojoje publicistikoje, nei privačioje korespondencijoje. Racionaliai nebūtų galima paaiškinti tokio ūmaus žmogaus pasikeitimo, kuris nuo demokrato, besipriešinusio 1926 m. gruodžio 17 d. perversmui ir jį pasmerkusio (šio požiūrio Škirpa laikėsi ir išeivijoje), trumpam būtų virtęs zoologiniu nacionalistu, „raginasiu žudyti”.

Daugiau yra pagrindo abejoti T. Snyder šaltinių patikimumu. Pirmojoje knygos „The Bloodlands” laidoje anglų kalba (2010), Snyder teigė, kad Škirpa atvyko su vokiečiais į Lietuvą, kad Laikinoji vyriausybė buvo sudaryta iš kraštutinės dešinės politinių jėgų („members of the extreme right”, The New York Review of Books, December 20, 2012). Istorijos faktai yra kaip tik priešingi.

Laikinosios vyriausybės branduolį sudarė nuosaikios centro kairės politinės jėgos – valstiečiai liaudininkai ir jaunieji katalikai, vėliau sutelkę Lietuviių fronto politinį sąjūdį, kuris buvo toliau į kairę nuo krikščionių demokratų. Kaip tik dėl šios priežasties, kad „extreme right” jėgos nebuvo atstovaujamos vyriausybėje, vadinaujieji nacionalistai, padedami vokiečių gestapo, suorganizavo pučą prieš Laikinąją vyriausybę naktį iš liepos 23-osios į 24-ąją. Vokiečiams nebuvo patogų savo rankomis likviduoti vyriausybę, kuri turėjo didžiulį visuomenės palaikymą. Todėl jie pasiuntė savo parankinius, kurie jėga užėmė policijos būstinę, perėmė vadovavimą komendantūros batalionui, suėmė vidaus reikalų ministrą pulk. Joną Šlepetį ir LAF įgaliotinį Levą Prapuolėnį, tačiau nuverstį vyriausybės tuo metu dar neįstengė.

Vėl klausimas: kam okupantui versti vyriausybę, kuri vykdo jo užmačias? Atsakymas paprastas: Laikinoji vyriausybė kaip tik ir buvo neparanki kliūtis, kuri trukdė naciams vykdyti jų planus visu pajėgumu. Absoliuti dauguma Lietuvos žydų buvo sunaikinta po to, kai Laikinoji vyriausybė buvo patraukta nuo politinės scenos, o nacių „final solution” operacijos talkininkų ratą sudarė būtent pučistų, pasikėsusių prieš Laikinąją vyriausybę, platiformos žmonės.

Pats Škirpa 1941 m. birželio įvykių tikslus apibūdina šitaip: „birželio 23 dienos sukilimas buvo suplanuotas ir organizuojamas ne kokiām įsisteikimui hitlerinei Vokietijai, kuri ruošėsi suduoti ginkluotą smūgį sovietiniam bolševizmui, bet nusikratymui sovietinės okupacijos, vienkart pastatant ir hitlerinę Vokietiją prieš Lietuvos valstybinio suverenumo atkūrimo faktą. Taigi, aukos, kurių birželio 23 d. aktas pareikalavo iš mūsų tautos sukilėlių, buvo sudėtos ne už kokius svetimus tikslus, o tik už pačios lietuvių tautos politinį idealą.”

Neįmanoma suprasti ir objekty-

viai išnagrinėti to meto istorinių įvykių, ignoruojant faktą, kad lietuviai, kurių valstybė tapo Molotovo-Ribbentropo pakto auka, turėjo savo politinių interesų – jie bandė atkurti vos prieš metus sunaikintą valstybę. Tačiau tie interesai nesutapo nei su nacių, nei su sovietų interesais. Todėl Laikinoji vyriausybė, kuri deklaravo nepriklausomos valstybės atstatymą ir reišė tautos didžiosios daugumos valią, buvo rakštis ir naciams, ir sovietams. Ir vieni, ir kiti buvo suinteresuoti ją pašalinti ir sukompromituoti.

Tas lietuvių valstybingumo kompromitavimo procesas nėra sustojęs iki šiol. Ir tai patvirtina ne vien Rusijos propaganda. Vokiečių savaitraštis „Der Spiegel”, menkindamas nacių atsakomybę už holokaustą ir siekdamas labiau apjuodinti kitus, 2010 m. rašė, kad lietuviai „žydų žudymo orgiją pavertė nacionalinėmis apeigomis”. Vokiečiams esą „300 žydų reišė 300 žmonių priešų, o lietuviams tai reišė 300 kelniių ir 300 porų batų.” (<http://lzinios.lt/lzinios/Lietuva/okupaciju-palikimo-nasta/141110>).

Atsakomybės primetinėjimas visai tautai – senas nacių ir bolševikių propagandos metodas. Jis pavojingas ne tiek tuo, kad savas kaltes mažinant kitiems primetinėjama nesaikingai hiperbolizuota atsakomybė, bet kiek tuo, kad šitokiu totaliniu ir abstrakčiu puolimu tikrieji kaltininkai paliekami šešėlyje, o jų nusikaltimais badoma prislėgti tuos, kurie su šia tragedija nėra susiję.

Tikrųjų žydų žudikų istorija Lietuvoje dar neparašyta. Jų buvo ir juos dera įvardyti teisingai bei sąžiningai. Mykolas Krupavičius, ministras, tų įvykių amžininkas, drauge su prezidentu Kaziu Griniumi ir ministru Jonu Aleksa, įteikęs protestą dėl žydų žudynių naciams, po to jų represuotas, rašė: „Tokių išsigimėlių nebuvo daug. Bet jų, deja, buvo. To paneigti negalima. Jie yra Lietuvos gėda ir nelaimė. Lietuva, atgavusi savo nepriklausomybę, teisingumo organų keliu jiems atiduos tai, ko jie savo darbais yra nusipelnę. Tauta gi jiems savo dekretą paskaitė jų kruvino darbo metu: jų šalinamasi, išskirdama iš savo tarpo ir kitokiais veiksmais.”

Žvelgti į ano meto įvykius iš šiandienio mūsų žinojimo aukštumos dabar jau tapo tarsi įprasta. Nė nemėgiant suprasti, kad ano meto žmonės nei apie sovietus, nei apie nacių, nei apie žydus nežinojo to, ką dabar žinome mes. Kancleris Konrad Adenauer pokarinės Vokietijos tėvas, savo atsiminimuose rašė, kad „be rizikos nėra politikos”, politikos neįmanoma vyk-

dyti „vien norais, juo labiau neįmanoma esant silpnam”. Vokietija, anot jo, po Antrojo pasaulinio karo buvo silpnas, „labai eksponuotas kraštas”, kuris savo jėgomis nieko negalėjo pasiekti. „Bet mums, – rašo kancleris, – nederėjo tapti ir niekieno žeme tarp Rytų ir Vakarų.”

„Kietų faktų pasaulyje”, Adenauer žodžiais, Vokietijai tebuvo likę du keliai – į Washingtoną arba į Maskvą. Visa kita, kas buvo tarp to, buvo ne politika, o iliuzijos; jos būtų pavertę Vokietiją „bejėgiu atsiskyrėliu ir tarp savęs besivaržančių jėgų spardomu kamuoliu”.

Todėl Adenauer rašo, kad savo atsakomybę suvokias politikas vieno dalyko tikrai negali: „jis negali apsirauti paprastu nieko nedarymu tik todėl, kad nėra tokių veiklos galimybių, kurios neturėtų ir tamsių šešėlių” („Schattenseiten”). Kai politikas tokių šešėlių bijo ir todėl neveikia, „ta-

da per tokio politiko ir jo krašto galvą veikia kiti ir toks kraštas tikrų tikriausiai pateks į sandėrius, padarytus už jo nugaros” (Konrad Anenauer, „Erinnerungen 1945–1953”, 1964, p.p. 535, 536, 539, 555).

Šios didžiojo Europos politiko pastabos apie silpnųjų neutralumą – iškalbingos. 1941 m. nebuvo kitos jėgos, išskyrus Vokietiją, kuri būtų pajėgi išstumti iš Lietuvos sovietinį okupantą. Europa gulėjo „ant menčių”: Lenkija – padalyta tarp nacių ir bolševikų, Prancūzija – okupuota, Anglija – bombarduojama, Amerika – neutrali ir toli. O Lietuva – naikinama Stalino ordų. Vienintelė reali viltis – Vokietijos Sovietų Sąjungos karas.

K. Škirpa elgėsi taip, kaip vėliau apie politikų atsakomybę kalbėjo K. Adenauer. Jis ben-

dravo su vokiečiais, bandydamas išnaudoti šiuos ryšius Lietuvos valstybės atstatymo labui ir tikėdamas, kad tenkinasi, kaip politikoje dažnai yra įprasta, tik mažesniojo blogio pasirinkimu. Kad tai buvo rizikinga ir pavojinga veikla, ir kad vokiečiams nebuvo abejonių, jog Škirpa – „ne jų žmogus”, patvirtina faktas, kad jis du kartus nacių buvo represuotas. Antrą kartą jis buvo suimtas po to, kai 1944 m. vasario 5 d. įteikė Reicho vyriausybei motyvuotą memorandumą, kad atšauktų okupaciją Lietuvoje ir perleistų krašto valdymą patiems lietuviams. Škirpa buvo išsiųstas į politinių internuotųjų stovyklą Bad Godesberge prie Reino, iš kur 1945 vasarį perkeltas į Schloss Eisenberg Sudetuose. Karui pasibaigus, drauge su kitais internuotaisiais, Škirpa buvo perimtas amerikiečių ir evakuotas į Paryžių.

Lietuvos interesų K. Škirpa neišdavė. Juo labiau – neragino žudyti žydų.

SKAUSMO GYDYMAS

DR. RENATA VARIAKOJYTĖ
SKAUSMO GYDYMO SPECIALISTĖ
7600 W. College Drive
Palos Heights, IL 60463
Tel. 708-361-5550
Nugaros, kaklo, galvos, sąnarių bei kitų skausmų gydymas

VIDAUS LIGOS

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos susitarus

AKIŲ LIGOS

DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS
DR. PAUL KNEPPER
Akių ligos – chirurgija
150 E. Huron, Suite 1000
Chicago, IL 60611
Valandos susitarus
Tel. 312-337-1285

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

DANTŲ GYDYTOJAI

DR. JOVITA KERELIS
DR. DAIVA BIDVA
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. 708-598-8101

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai
4647 W 103 St, Oak Lawn, IL
25 E Washington, Ste 1121,
Chicago, IL Tel. 708-422-8260

SIŪLO DARBĄ

B's Sweet Bites kepykla (Des Plaines, IL) ieško darbuotojų pagalbiniam darbams. Darbo laikas: nuo antradienio iki penktadienio (nuo 10 val. r. iki 4 val. p. p.); šeš. nuo 10 val. r. iki 5 val. p. p.; sekm. nuo 9 val. r. iki 1 val. p. p. Daugiau info tel. 847-795-0743 (Bianca).

DRAUGAS
773-585-9500
skelbimai@draugas.org

LIETUVIŲ FONDO AUKOTOJAI

Nuoširdžiai dėkojame

2015 m. birželio, liepos ir rugpjūčio mėn

.Lietuvių Fondo aukotojams, kurių dosnumo dėka,

LF kapitalas padidėjo \$ 22,967 suma!

Maloniai kviečiame visus remti Lietuvių Fondą.

Mūsų tauta – mūsų ateitis.

LF Vadovybė

\$10	Šalčius, Almis Peter; NY (\$80).
\$20	Bieliauskienė, Vida, IL (\$310); Mereckis, Jūratė, IL (\$530); Sharko, Glen, AZ (\$110); Vaitkus, Vytautas ir Aldona, IL (\$3,313).
\$25	Apanavičienė, Laima, IL (\$35); Dyerly, Ruth M., IN (\$25); Merry, Michael, OH (\$25); Briedytė-Stonyš, Dalia, MI (\$1,865); Grigaitis, Dalia, CA (\$85); Jazbutis, Thomas ir Marija, CO (\$235); Pieniezny, Chester ir Danutė, NY (\$150).
\$30	Akulič, Alina, IL (\$160); Barzdukas, Arvydas ir Daiva, VA (\$2,470); Daugvilaitė-Čechavičiūtis, Rita, IL (\$1,705); Eidukytė, Oreta, IL (\$200); Kaunelis, Saulius ir Diane, MI (\$365); Kondratas, Victor, NY (\$255); Razma MD, jr., Antanas G., IL (\$4,580).
\$50	Bartkus, Danguolė, IN (\$550); Gayauskas, Rimas, CA (\$520); Jaras, Pranas ir Danutė, IN (\$2,650); Noreika, Diana, IN (\$125); Obelenis, Stasė, OH (\$375); Petrušis, Vitalis, CA (\$50); Setlik, Sandra, IN (\$50); Vygantas, Mindaugas ir Austė, IL (\$18,150).
\$60	Vertelkaitė, Agnė, IL (\$730)..
\$62	Budrys, Antanas ir Jūratė, AZ (\$2,479.6)..
\$75	Tallat-Kelpša, Aušra M., IL (\$575).
\$100	Avizonis, Liuda, UT (\$1,350); Buczek, Nora, IL (\$885); Chiapetta, Ričardas ir Taiyda, IL (\$445); Custom data services, Inc., IN (\$100); Davis, Milda, IL (\$100); Dilytė, Ieva, IL (\$100); Draugelis, Arūnas ir Irena, IL (\$4,480); Geležis, Lilija, IL (\$100); Gudynas, Marijus, IL (\$100); Kežys, Daiva, NY (\$450); Kisieliū, Rita, IL (\$10,090); McGrath, Mary ir Patrick, FL (\$100); Nakas, Jonas R. ir Kristina, MI (\$100); Nitecki, Danutė E., CA (\$450); Račkauskas, Ramunė M., IL (\$100); Lituanistikos tyrimo ir studijų centras, IL (\$100); Smith, Daina, IL (\$100); Surdyk, Greg ir Teresa, IL (\$735); Sutkus, Ada, IN (\$5,385); Unguraitis, Sigita, IL (\$100); Vaidila, Dainius, CA (\$100); Vailokaitis, Domas ir Antanina, CA (\$1,097); Valuckaitė, Vesta, IL (\$100); Vitas, Robertas A. ir Gailė, IL (\$2,400).
\$150	Birdzell, John R., IN (\$150); Tomkus, Leonas ir Sigita, CA (\$500).
\$200	Audick, Daniel J., CA (\$500); Bartuška, Raimonda, FL (\$390); Masilionis, Genovaitė, IL (\$1,200); Pakalniškis, Aloyzas ir Daina, IL (\$330); Polikaitis, Darius ir Lidija, IL (\$600); Praitis, Algis, NE (\$2,100).
\$300	Anonimas, FL (\$5,400); Kuolas, Almis ir Danguolė, MA (\$10,400); Naudžiūtė, Ingrida, IL (\$400).
\$400	Clarion Healthcare Consulting, LLC, MA (\$610).
\$500	Mickus, Tadas ir Meilė, VA (\$2,650); Praitis, Dana, NE (\$7,500).
\$750	Sikanas, Debra, MI (\$1,550)..
\$1,000	Januta, Donatas, CA (\$14,600); Šliupas, Vytautas ir Vanda, CA (\$4,000).
\$2,204	a.a. Russas, Alfred, MI (\$128,767) TESTAMENTINIS PALIKIMAS.
\$10,000	Anonimas, IL (\$10,500)

(Skliausteliuose — iš viso įnešta į LF į asmeninę narystę)

Sveikiname naujus LF narius ir kandidatus:

Milda Davis, IL; Ieva Dilytė, IL; Lilija Geležis, IL; Marijus Gudynas, IL;

LF narystę gimtadienio proga Genovaitė Masilionis (IL) padovanojo

Teresei Meilus, IL;

Chester ir Danutė Pieniežny, NY; Ramunė M. Račkauskas, IL; Glen Sharko, AZ;

Ingrīda Naudžiūtė padovanojo LF narystę savo dukrītēm

Kristinai Sherpitis ir Juliai Sherpitis (IL);

Sigitas Unguraitis, IL; Dainius Vaidila, CA; Vesta Valuckaitė, IL.

Atminimo įnašais pagerbti ir įamžinti Lietuvių Fonde:

a. a. Kazys Ambrozaitis, IN (aukojo Laima Apanavičienė, IL; Danguolė Bartkus, IN; Vida Bieliauskienė, IL; John R. Birdzell, IN; Nora Buczek, IL; Custom data services Inc., IN; Daugvilaitė-Čechanavičius, Rita, IL; Ruth M. Dyerly, IN; Pranas ir Danutė, Jarašas, IN; Rita Kisielius, IL; Lituaniistikos tyrimo ir studijų centras, IL; Mary ir Patrick McGrath, FL; Jūratė Mereckis, IL; Jonas R. ir Kristina Nakas, MI; Diana Noreika, IN; Aloyzas ir Daina Pakalniškis, IL; Radiologists of the Methodist Hospital, Inc. and Advanced Imaging Center, IN; Sandra Setlik, IN; Daina Smith, IL; Ada Sutkus, IN; Robertas A. ir Gailė Vitas, IL; Mindaugas ir Austė Vygantas, IL).

a. a. Ignas Beržinskas, OH (aukojo Merry, Michael, OH).

a. a. Arvydas Kliorė, CA (aukojo Raimonda Bartuška, FL).

a. a. Vilia Marchertas, IL (aukojo Vaitkus, Vytas ir Aldona, IL).

Adolfas Masilionis, IL (aukojo Genovaitė Masilionis)
a. a. Edward J. Praitis, NE (aukojo Algis Praitis, NE).

Ričardas ir Taiyda Chiapetta (IL) pasveikino dukreles:

Maya Chiapetta – Maironio lituanistinės m-klos baigimo proga,
Ariana Chiapetta – “Pleasantdale Middle School“ baigimo proga.

50 metų vedybinės sukakties proga **Narimantą ir Janiną Udrius** pasveikino Tusė, Vitalis, Mikas ir Jennifer Petrušiai, bei Tina ir Linas Udriai.

Papildytas **Gintauto ir Ramunės Vitkų fondas**
(aukojo Arūnas ir Ernestas Valiuliai, Lietuva).

- Įsirašykite ir įrašykite artimuosius į Lietuvos Fondo narius.
- Pažymėkite svarbias progas LF įnašais - gimimus, krikštynas, gimtadienius, mokslo baigimus, šventes, vedybas, jubiliejus.
- Atminimo įnašais pagerbkite mirusiuosius.
- Rašydami testamentus, bent dalį turto palikite Lietuvos Fondui.

Mokėti galima kreditine kortele

LIETUVIŲ FONDAS – LITHUANIAN FOUNDATION, INC.

A NOT-FOR-PROFIT TAX EXEMPT ILLINOIS CORPORATION

Fed. ID# 36-6118312

14911 127TH ST., LEMONT, IL 60439, USA

Tel. 630-257-1616 – admin@lithfund.org – www.lithuanianfoundation.org

Vytautas Landsbergis

Karo pabėgėlių krizė

Migrantai – pabėgėliai – karo pabėgėliai, taip švinta Europos kryžkelė.

Geroviniai europiečiai yra išsiugdę sulėtintą mąstymą, tačiau pažangos ir ten jau yra, ji galima. Kitaip tarus, niekas negali paneigti tokios galimybės, tebūnie čia optimizmo šaltinis. Juolab kad geroviniai europiečiai, kitaip nei pasišaušę populiukai ir pabūgėliai, turi daugiau atjautos engiamiems nelaimingiesiems.

Po ankstesnių niekalavimų, neva imigrantai atima tinginių darbus (lietuviai Airijoje, lenkų santechnikai Paryžiuje), o dar gauna socialinę pagalbą (kuria britai ir skandinavai brukte brukta), atėjo rimtų nuogastavimų metas. Rytų diktatoriai iš keršto už „jūsų“ demokratiją ir klaidingą tikėjimą parūpins naujus milijonus pabėgėlių (prieš 70 metų milijonai bėgo nuo raudonojo maro) ir trins rankomis pavertę savo vargšus savo ginklais, netikėlių Europos priešais. Europa, ko tikimasi, skils ir susipriešins tarpusavy. Humanistai ir egoistai; arba: senoji pokrikščioniškoji civilizacija ir naujieji naciai, socialiniai, rasiniai bei religiniai ksenofobai, ginantys savo svyruojančią tvarką ir iliuzinę gerovę. Tuojie patvirtins protėvių kaltę už kolonializmą. Ateina laikas globaliai išpirkai, gal baltavedžių mokėtinai reparacijai. Idėja kuo paprastesnė, tuo efektyvesnė.

Tarp kitko, tai ir V. Putino kerštas nelemtiesiems Vakarams už gundytąją Europos Sąjungą lendačią į „jo“ valdas. Kai sugrius – nebelis. Jau dabar Ukraina vis mažiau kam rūpi. Kaip ir Ukrainos pabėgėliai. Apie du milijonus benamių (panašūs kiekiai Pietų Kaukaze) tebesitraukiančių nuo žiauriai primesto karo, kurio nesusitabo jokie Minsko popiergaliai. Gai-

lestingoji Europa apie tai nekalba, ji net nesiėmė skelbti Rytų Ukrainos nelaimės zona; tąsyk mat reiktų susimąstyti, kas šią baisią nelaimę sukėlė. Juk ne Maidanas, išvijęs V.Janukovičių su auksiniais duonos kepalais. Šiek tiek pažangos, kaip minėjau, Europoje vis dėlto randasi. Papostringa vė, kad kažkodėl gausėja „migrantų“ (lyg iš vienos vietos į kitą), dabar juos jau vadina teisingiau pabėgėliais ir negali nematyti, jog iš esmės tai ne bado, bet karo pabėgėliai. Kokio karo? Fanatikų ir ekspansionistų karo prieš normaliau gyvenusius žmones. Tie dabar jau organizuotai pamokyti, instruktuoti bėgti konkrečia kryptimi į Vokietiją!..

Strateginiai šio kraustymosi organizatoriai turi tikslą. Kai Vokietija sprogs, Europa sprogs. Net graikai atsiloš. Tokia prognozė dar garsiai neskelbiama, nes tektų imtis kolektyvinės prevencijos. Ne spygliuotų tvorų, bet panaikinti teroro ir masinio išvairymo šaltinį. Tokias struktūras kaip „Islamo valstybė“, „Boko Haram“, Al-Qaeda su dukrytėmis. Jų nepanaikinus, jos panaikins Europą. JAV liks izoliuota, kapstysis lėtoje agonijoje. Nei Rusija, nei Kinija dėl to neverks. Štai kodėl, ponai demokratijų prezidentai, reikia nutraukti globalinį hibridinį karą – visus tariamai „vietinius“ bepročių karus, jei tik pajėgiami suvokti procesą ir apsispręsti. Paveikios galėtų būti ir nedidelės priemonės Viduržemio jūroje. Nusikaltėliai vežėjai, dėl grobiškių pinigų sukeliantys pavojų daugelio karo pabėgėlių bei ekonominį migrantų gyvybėms, turi būti traktuojami kaip piratai. Jų kelius kontroliuoja ES šalių karo laivai. Tai ES veiksmingumo egzaminas, kurį teks išlaikyti. Kuo greičiau, tuo geriau.

DELFI

ATLANTIC Express Corp.

SIUNTINIAI

LITUA, LATVIJA, ESTIJA, LENKIJA, UKRAINA, RUMUNIJA

Siųntinių priėmimas iš namų:
630-774-2136
 Asmeninių siuntų tel.:
708-907-3000

Siūlome automobilių gavėnėms ir visais pasaulio šalis, automobilių pirkėjų ir visų JAV aukcionierių, asmenų turto perkrautimą **1-708-599-9680**

Centrinio ofiso adresas:
8801 S. 78TH AVE, BRIDGEVIEW, IL 60455

SIUNTINIŲ PRIĖMIMO VIETOS

ALABAMA Granitex 704 N. Larch Ave. Elmhurst, IL 60120 Tel: 630-588-1833
ALABAMA Biomed 390 Towne Rd. Mundakin, IL 60060 Tel: 647-566-6376
KALIFORNIA Biomed 21516 N. Harlem Ave. Harwood Heights, IL 60706 Tel: 773-486-2430
GA Gates Caves 6001 W. Inging Park Rd. Chicago, IL 60634 Tel: 773-283-1761
ILLINOIS Extreme Exteriors 6160 N. 22nd Ave. Suite B South Park, IL 60176 Tel: 630-671-11120
ILLINOIS Excel Insurance 5150 W. Belmont Ave. Chicago, IL 60641 Tel: 773-777-4700
 Atlantic Express Chicago 7715 W. 7th St., Chicago, IL 60620 Tel: 773-434-7319

MISSOURI 2510 S. 83rd St. Danon, IL 62541 Tel: 630-447-8829
LITHUANIAN Plaza 5971 S. Halsted St., Palos Hills, IL 60465 Tel: 708-509-8866
KUNIGAIKILKIO South Gate 6312 S. Harper Ave. Summit, IL 60091 Tel: 708-509-6502
FLORIDA 6051 South Gate Ave. Westlake, IL 60059 Tel: 800-495-7892
ALABAMA Wills Flowers 1138 S. 25th St. Lumbert, IL 60140 Tel: 630-267-0336
KANSAS Deli 22 W. 5300 Dunfield Rd. Olathe City, IL 60157 Tel: 620-669-1280
Wonders of Nature 714 S. Jefferson Grove Rd., DuPage Grove, IL 60009 Tel: 630-750-1600

Lietuvos krepšininkai pateko į ketvirtfinalį

39-ojo Europos vyrų krepšinio čempionato („Eurobasket 2015“) aštuntfinalyje Lityje (Prancūzija) sekmadienį Lietuvos rinktinė po atkaklios kovos 85:81 (17:20, 22:20, 22:22, 24:19) įveikė Gruzijos komandą ir pateko į ketvirtfinalį.

Po 10 žaidimo minučių lietuviai atsiliko 17:20. Įpusėjus antrajam ketvirčiui, gruzinių pranašumas padidėjo iki devynių taškų (33:24), tačiau mūsų šeimoms pavyko priartėti ir prieš ilgą pertrauką sumažinti atsilikimą iki minimumo 39:40.

Trečiąjį kėlinį lietuviai pradėjo spurtu 7:0 ir išsiveržti į priekį 46:40. Gruzinai atsakė pelnydami taip pat septynis „sausus“ taškus ir susigrąžino sau pranašumą 47:46, o 26-ąją min. nutolo 55:49. Prasidėjus paskutinei ketvirčio minutei, Gruzijos krepšininkai buvo priekyje 62:56, bet Jono Mačiulio dvitaškis su bauda ir taiklus Manto Kalniečio metimas leido mūsų šeimoms sumažinti atsilikimą iki minimumo 61:62.

Ketvirtojo kėlinio pradžioje tritaškį pataikęs Artūras Milaknis išvedė Lietuvos komandą į priekį 64:62, o 33-iąją min. po dviejų taiklių J. Mačiulio baudų metimų skirtumas padidėjo iki trijų taškų 68:65. Įpusėjus paskutiniam ketvirčiui, mūsų šeimoms pranašumas buvo minimalus (72:71), tačiau tada lietuviai pelnė septynis taškus be atsako ir, prasidėjus priešpaskutinei minutei, atitrūko 79:71. Likus

37 sek., du tritaškius iš eilės pataikę gruzinai sumažino atsilikimą iki minimumo (79:80), bet tada iš toli pataikė J. Mačiulis (83:79). Gruzinai baudų metimais sumažino skirtumą (81:83), tačiau, likus 3 sek., prie baudų metimo linijos stojusio J. Mačiulio ranka nesudrebėjo ir lietuviai šventė pergalę.

Nugalėtojų gretose rezultatyviausiai žaidęs J. Mačiulis per 38 min. pelnė 34 taškus (dvitaškiai 8/9, tritaškiai 3/4, baudos 9/9), atkovojo 6 ir perėmė 4 kamuolius, atliko 3 rezultatyvius perdavimus, blokavo 2 metimus ir išprovokavo 7 pražangas. Paulius Janušas surinko 17 taškų, Mantas Kalnietis pridėjo 11 taškų ir 7 rezultatyvius perdavimus.

Gruzijos komandijoje pasižymėjo Zaza Pačulija. Jo sąskaitoje – 23 taškais. Viktoras Sanikidzė pelnė 14 taškų, Jacob Pullen – 12, Georgė Cincadzė ir Tornikė Šengeliya – po 10.

Lietuvos komanda ketvirtfinalyje trečiadienį žais su Italijos krepšininkais.

Lietuvos rinktinė 1937, 1939 ir 2003 metais tapo Europos čempione, 1995 ir 2013 metais iškovojo sidabro medalius, o 2007-aisias – bronzos.

Komandos Europos čempionate kovoja ir dėl kelialapių į 2016 metų Rio de Janeiro olimpinės žaidynes. Tiesiogiai į Rio pateks Senojo žemyno pirmenybių finalininkės, o 3-7 vietas užimsiančios rinktinės žais papildomame olimpinės atrankos turnyre.

Pranešame Velionį pažinojusiems, kad mūsų Tėvas

A † A ANTANAS DUNDZILA (1932–2015)

mirė 2015 m. rugsėjo 12 d. Port Orange, FL.
Gimė 1932 m. Kaune, į JAV atvyko 1949 metais.
JAV aktyviai dalyvavo lietuvių visuomeninėje veikloje. Pagal profesiją dirbo JAV įmonėse ir ėjo atsakingas pareigas.
Palaikai sudeginti, laidotuvės privačios.
Šv. Kazimiero kapinėse Čikagoje yra palaidoti mirusiojo tėvai.
Maloniai prašome visų pasimelsti už mus palikusių Dundzių sielas.
Velionio vardu šeima prašo vietoje užuojautų aukas siųsti Lietuvos Fondui, Tautos fondui arba Lietuviškos skautybės fondui.

Giliai liūdinti šeima

Buvusiam VJF įgaliotiniam Lietuvoje fil. Edmundui Kulikauskui, brangiai Mamytei

A † A MARIJAI KAPAČINSKIENEI

iškeliauvus į Amžinus namus, reiškiame nuoširdžią užuojautą ir netekties valandą kartu liūdime.

Vydūno Jaunimo fondo taryba ir valdyba

www.draugas.org/mirties.html

Donatas Januta. „Lietuviški takai“,

Vilnius, 2015 m., 300 psl.

Šioje gausiai iliustruotoje knygoje pristatomi San Francisco advokato, istorijos tyrinėtojo Donato Janutos rašiniai apie šiandienos ir praeitės Lietuvą ir lietuvius.

Aptarti santykiai tarp lietuvių ir žydų. Pristatyti Lietuvos karžygiai, tarp kurių generolai Povilas Plechavičius ir Vincas Vitkauskas, bei kovojusieji Afganistane. Aprašyti Amerikos lietuviai komunistai, jų gyvenimas ir veikla, jų susikirtimai su į JAV atvykusiais „dipukais“. Prisiminti du Amerikoje gimę lietuviai, kurie Lietuvoje tapo mirtini priešai – partizanas Adolfas Ramanauskas ir išdavikas Juozas Markulis...

Daug kitų žmonių, įvykių, ir vaizdų iš lietuvių gyvenimo bei veiklos rasite šiame rinkinyje. Autorius paseka ir lietuvių pėdsakus Baltarusijoje, Prūsijoje, Lenkijos Suvalkų krašte, Latvijoje. Knyga skirta visiems, kas domisi Lietuva, lietuviais, jų veikla ir gyvenimu.

Knygą „Lietuviški takai“ galite įsigyti „Draugo“ knygynėlyje.

Kaina – 25 dol.

(Illinois valstijos pridėtinės vertės mokestis – 9,25 proc., persiuntimas paštu – 5 dol.)

Teiraukitės tel. 773-585-9500

PAS MUS IR APLINK MUS

■ **Lietuvos Vyčių kuopos 82 (Gary, IN) valdyba** ruošia gegužinę rugsėjo 19 d., šeštadienį, nuo 12 val. p. p. iki 4 val. p. p. Vietą: Deep River County Park, picnic shelter #4, 9410 Old Lincoln Hwy, Hobart, Indiana. Kviečiame dalyvauti. Daugiau informacijos tel. 219-769-7275 (Parko administracija) arba tel. 219-614-2498 (Loreta).

■ **Rugsėjo 27 d., sekmadienį, 11 val. r.** Palaimintojo Jurgio Matulaičio misijoje vyks Bendruomenės diena. Šv. Mišių metu prel. Edmundas Putrimas teiks Sutvirtinimo sakramentą misijos studentams. Po šv. Mišių – pabendravimas ir vaišės. Kviečiame misijos tikinčiuosius, svečius ir visus, norinčius pabūti drauge, dalyvauti šioje gražioje šventėje.

■ **Spalio 4 d., sekmadienį, Willowbrook** pokylių salėje (8900 Archer Ave., Willow Springs, IL 60480) vyks „Draugo“ metiniai pietūs ir koncertas. Programoje dalyvaus grupė „Kaukas“ (Rimas ir Jūratė Grabliauskai) ir pop choras „Svajonė“ (vad. Alina Šimkuvienė). Pradžią – 12 val. p. p. Bilietus (75 dol. asmeniui) jau galima įsigyti „Draugo“ administracijoje, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629. Tel. informacijai 773-585-9500

■ **Spalio 25 d., sekmadienį, organizacija** „Vaiko vartai į mokslą“ kviečia visus rėmėjus į tradicinius lėšų telkimo „Derliaus pietūs“ Pasaulio lietuvių centre, Lemont, IL. Pradžią – 12:30 val. p. p. Matysite trumpą meninę programą, sužinosite apie organizacijos remiamus dienos centrus Lietuvoje, kuriuos lanko rizikos grupės šeimų vaikai. Status ir vietas galima užsisakyti tel. 630-243-1089 (Rūta Šmulskštienė arba el. paštu: r.l.smulks tys@sbcglobal.net) ir tel. 630-243-1228 (Rita Venclovienė) arba el. paštu: venclovas@comcast.net).

■ **Waukegan/Lake County ir gretimų apylinkių lietuviai** kviečiami į lietuviškas pa-

maldas Santa Maria del Popolo parapijos koplyčioje, kurios vyksta kiekvieną antrą mėnesio sekmadienį 2 val. p. p. Koplyčios adresas – 116 N. Lake St., Mundelein, IL 60060. Šiais metais pamaldos vyks: spalio 11 d., lapkričio 8 d. ir gruodžio 13 d. Kviečiame gausiai dalyvauti. Tel. pasiteirauti: 224-717-1463.

■ **Kviečiame nuolatinių studijų studentus**, studijuojančius aukštosiose mokyklose, pildyti 2015 m. paraiškas Lietuvių Fondo stipendijoms (iki 5 000 dol.) gauti. Paraiškos LF stipendijoms gauti priimamos iki spalio 10 d. Parama stipendijoms skiriama iš Lietuvių Fonde įsteigtų specialios paskirties fondų. Visą informaciją apie paraiškų pildymą, skirstymo pirmumą, apribojimus, svarstymo eigą ir tvirtinimą galite rasti tinklalapyje www.lietuviufondas.org (skiltyje „Stipendijos“).

■ **Rudenį Pasaulio lietuvių centre** vėl vyks anglų kalbos kursai. Klasėje kalbama bus tik anglų kalba! Lavinsite savo anglų kalbos žodyną, gramatiką ir tarimą. Išmoksite kasdieninių daiktų pavadinimus, kaip susikalbėti paroduotuvėse bei gydytojų kabinetuose ir kaip bendrauti įvairiose situacijose. Darysite klaidas! Mokytoja jas ištaisys! Kviečiame tobulėti su mumis. Šie kursai organizuojami Jums! Daugiau informacijos tel. 630-257-8787.

■ **Vaikų darželis „Spindulėlis“ ieško** vaikus mylinčios, kūrybingos ir patyrusios pedagogės. Rytinis darbas (penkios dienos per savaitę) nuo 9 val. r. iki 1 val. p. p. pietų. Taip pat ieškome gimnazijos ar kolegijos mokinukų, kurios norėtų dirbti su vaikais – darbas nuo 3 val. p. p. iki 6 val. v. Adresas: Ziono lietuvių liuteronų bažnyčia, 9000 S. Meanard Avenue, Oak Lawn, IL 60453. Skambinti tel. 773-983-6517. Rašyti: valdasa@hotmail.com arba zion-lithlutheran@aol.com.

Pasaulio lietuvių centras ieško žmogaus pastato priežiūros darbams. Prisijunkite prie mūsų šaunios komandos!

Pareigos: tvarkos palaikymas pastato viduje ir lauke, stalų ir kėdžių sustatymas renginiams ir smulkūs remonto darbai. Reikalavimai: sugebėjimas pakelti iki 50 svarų, lietuvių ir anglų kalbos mokėjimas, žalia kortelė arba JAV pilietybė. Darbas (40 val. per savaitę) – apmokamas.

Prašome kreiptis į PLC raštinę
tel. **630-257-8787**. Adresas: **14911 127th St. Lemont, IL 60439**.

Pittsburgho lituanistinė mokykla

laukia naujų mokinių
– nuo darželio iki 5 skyriaus.
Priimame ir užsiregistravusius pavėluotai!
Mokslo metų pradžia
– **rugsėjo 13 d., sekmadienį, nuo 1:30 val. p. p. iki 3:30 val. p. p.**
Užsiėmimai vyks St. Ambrose School (žemutiniame aukšte)
1025 Haslage Ave.
Pittsburgh, PA 15212
Tel. (412) 613-5582
pghmokykla@yahoo.com

DRAUGAS
773-585-9500

Los Angeles Lietuvių Dienos

29-toji Metinė Lietuvių Dienų Šventė 2015-TUJŲ METŲ, SPALIO MĖNESIO 3 ir 4 DIENĄ

Šv. Kazimiero Lietuvių Parapijoje,
2718 St. George Street, Los Angeles, CA 90027

Muzika ir Tautiniai Šokiai
Lietuviškas maistas, gėrimai, alus
Gintaro papuošalai, suvenyrai, audiniai, meno kūriniai
3 prieš 3 Krepšinio turnyras
Šeštadienio vakaro nuostabi, linksma programa, šokiai

- “Grand Marshall” — Kęstas Reivydas
- Agnė Giedraitytė
- “LB Spindulys” — Los Angeles
- Kęstutis Daugirdas ir “Los Angelai”
- “Malūnas” — Baltimore
- Šokėjai, dainininkai iš Lietuvos
- Šv. Kazimiero, Los Angeles, mokykla
- “Suktinis” — Čikaga
- “Tolimi Aidai” — Los Angeles

apsilankykite mūsų svetainėje, ltdays.com

Pranas Budininkas, gyvenantis **St. Pete Beach, FL**, pratęsė metinę „Draugo“ prenumeratą ir paaukojo 100 dol. laikraščio leidybos išlaidoms sumažinti. Ačiū, kad mus skaitote ir dosniai remiate.

Liucija Garliauskas, gyvenanti **Oxford, MD**, kartu su metinės „Draugo“ prenumeratos mokesčiu atsiuntė 100 dol. laikraščio leidybos išlaidoms sumažinti. Ačiū, kad mus skaitote, ačiū, kad dosniai remiate mūsų laikraštį.

Kristina Volertas, gyvenanti **Narberth, PA**, pratęsė metinę „Draugo“ prenumeratą ir paaukojo 50 dol. Nuoširdžiai dėkojame už paramą.

Donna Babarskis, gyvenanti **Hickory Hills, IL**, „Draugo“ leidybos išlaidoms sumažinti atsiuntė 50 dol. Esame dėkingi už paramą.

Juozas V. Dėdinas, gyvenantis **Woodland Hills, CA**, pratęsė metinę „Draugo“ prenumeratą ir paaukojo 50 dol. Padėka už išsaugotą lietuviško žodžio skambėjimą.

Raminta Marchertienė, gyvenanti **Lemont, IL**, kartu su metinės „Draugo“ prenumeratos mokesčiu atsiuntė 50 dol. Jūsų parama padės skleisti lietuvišką žodį išeivijoje.

Joseph Bernot, gyvenantis **Union, NJ**, kartu su metinės „Draugo“ prenumeratos mokesčiu atsiuntė 50 dol. Padėka už išsaugotą lietuviško žodžio skambėjimą.

**Sunday, September 20
RUGSĖJO 20d.**

**KVIEČIAME DALYVAUTI – JOIN US!
ATVIROS DURYS VISIEMS**

**SUSITIKIMO PIKNIKAS
TEVIŠKĖS
PARAPIJOJE**

**Annual Church Picnic
5129 Wolf Rd.
Western Springs IL-60558**

Šventė prasidės **11:30am** pamaldomis su Sekmadienine Mokyklėle (Church Service and Sunday School)

Esant blogam orui, piknikas įvyks bažnyčios salėje.
The picnic will be held inside the church facilities in case of inclement weather.
Maistas, gėrimai, žaidimai vaikams, Broniaus Mūro atliekama muzika ir šokiai.
Food, drinks, games for children, music and dancing

Maloniai prašome iš anksto pranešti apie savo dalyvavimą
708-229-2795 / teviskes.parapija@gmail.com